

Verbonden partijen waterschap Aa en Maas

(versie 18 oktober 2022)

Inhoud

1. GR Afvalwater Vught met waterschap De Dommel	2
2. Aquaminerals.....	4
3. Aquon	6
4. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC).....	10
5. Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	13
6. Het Waterschapshuis (hWh).....	17
7. Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant	22
8. Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB)	25
9. Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)	27
10. NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)	32
11. Stowa (Stichting toegepast onderzoek waterbeheer).....	39
12. Unie van Waterschappen (UvW)	42

1. GR Afvalwater Vught met waterschap De Dommel

Identiteitsgegevens				
Naam verbonden partij (VP)			GR Afvalwater Vught met waterschap De Dommel	
Vestigingsplaats			's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm			Gemeenschappelijke Regeling	
Ingangsdatum			1 januari 1995	
Portefeuillehouder			Peter van Dijk	
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij			p.m.	
Verantwoordelijk directielid			Peter Verlaan	
Opdrachtgeversrol/accountmanager			Peter Verlaan	
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol			Anja van Koningsbrugge (Concernstaf)	
Beleidsinformatie				
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)			Aa en Maas ontvangt en behandelt voor waterschap De Dommel het afvalwater van de gemeente Vught op de rwzi te 's-Hertogenbosch	
Bestuurlijk belang			Commissie van overleg waarvoor de DB's van beide waterschappen een lid en een plaatsvervangend lid aanwijzen	
Deelnemende partijen			Waterschappen Aa en Maas en De Dommel	
Relatie met programma			Schoon water	
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij			Doelmatige behandeling van het afvalwater dat door de gemeente Vught wordt ingezameld en een optimale benutting van de beschikbare verwerkingscapaciteit op de rwzi 's-Hertogenbosch.	
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij			Geen	
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			n.v.t.	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Aa en Maas ontvangt een vergoeding van De Dommel die bestaat uit het aantal aangeboden ve's vermenigvuldigd met het tarief per ve (Aa en Maas)	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	n.v.t.	€ 1.561.330	n.v.t.	€ 1.567.014*

		(opbrengst)		(opbrengst)
2018	n.v.t.	€ 1.585.710 (opbrengst)	n.v.t.	€ 1.711.182* (opbrengst)
2019	n.v.t.	€ 1.626.697 (opbrengst)	n.v.t.	€ 1.549.453* (opbrengst)
2020	n.v.t.	€ 1.659.150 (opbrengst)	n.v.t.	€ 1.729.865* (opbrengst)
2021	n.v.t.	€ 1.695.000 (opbrengst)	n.v.t.	€ 1.644.366 (opbrengst)
2022	n.v.t.	€ 1.728.000 (opbrengst)	n.v.t.	Nog niet bekend
2023	n.v.t.	€ 1.764.366 (opbrengst)	n.v.t.	Nog niet bekend
*Door voortgang in de definitieve aanslagen bij De Dommel kan tussen de jaren een verschuiving optreden in realisatie.				
Ontwikkelingen verbonden partij				
n.v.t.				
Beleidsmatige en financiële risico's				
n.v.t.				

2. Aquaminerals

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Aquaminerals B.V.
Vestigingsplaats	Nieuwegein
Rechtsvorm	B.V.
Ingangsdatum	1 januari 2018
Portefeuillehouder	Peter van Dijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Peter van Dijk (Peter Verlaan is gemachtigd om Aa en Maas te vertegenwoordigen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders)
Verantwoordelijk directielid	Peter Verlaan
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Ferdinand Kiestra, Advies Zuiveren
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Eric Quax (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Aquaminerals verzorgt de afzet van grondstoffen die vrijkomen uit het zuiveringsproces. Het gaat hierbij in eerste instantie om cellulose en struviet. Daarnaast vervult ze, om stagnatie in de slibverwerking te voorkomen, vanaf juli 2021 in opdracht van de UvW de regie over de collectieve incidentencapaciteit in slibverwerking van de Nederlandse waterschappen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder met stemrecht
Deelnemende partijen	Alle drinkwaterbedrijven in Nederland, waterschappen Aa en Maas, Amstel Gooi en Vecht, Zuiderzeeland en de Hoogheemraadschappen Hollands Noorderkwartier, Stichtse Rijnlanden en Delfland.
Relatie met programma	Schoon water
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	In het kader van de circulaire economie en duurzaamheid
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	- Langdurige relatie om ontzorgd te worden bij het afzetten en vermarkten van rest- en grondstoffen. In de beginperiode in het bijzonder gericht op de afzet van struviet en cellulose, op termijn wellicht ook voor andere producten.

	- Toezien op verder acquireren van waterschappen als deelnemer om zodoende in de toekomst groter aanbod (gezamenlijke afzet) en daarmee grotere schaalvoordelen te kunnen bewerkstelligen.			
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			n.v.t.	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Aandelenkapitaal ter waarde van € 40.000 nominaal (546 aandelen)	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 787.500	€ 1.643.600	€ 847.400	€ 2.017.000
2018	€ 847.400	€ 2.017.000	€ 1.117.300	€ 2.437.100
2019	€ 1.117.300	€ 2.437.100	€ 1.298.700	€ 3.474.900
2020	€ 1.298.700	€ 3.474.900	€ 1.315.588	€ 3.648.864
2021	€ 1.315.588	€ 3.648.864	€ 1.433.884	€ 2.426.346
2022	€ 1.433.884	€ 2.426.346	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	n.v.t.	n.v.t.	€ 7.216.400	n.v.t.
2018	n.v.t.	n.v.t.	€ 8.670.800	€ 115.400
2019	n.v.t.	n.v.t.	€ 11.134.200	€ 147.637
2020	n.v.t.	n.v.t.	€ 15.792.900	€ 286.484
2021	n.v.t.	n.v.t.	€ 17.278.900	€ 225.459
2022	n.v.t.	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Ontwikkelingen verbonden partij				
Het streven van zowel Aquaminerals als Aa en Maas is om in de nabije toekomst steeds meer waterschappen aan te laten sluiten als aandeelhouder van Aquaminerals om zodoende een grote in gezamenlijkheid rest- of grondstoffen af te kunnen zetten en daarmee betere tarieven te kunnen afdwingen.				
Beleidsmatige en financiële risico's				
Financieel wordt het risico beperkt tot de waarde van het aandelenkapitaal. Beleidsmatig bestaat er geen tot zeer beperkt risico doordat de afzet voor de drinkwaterbedrijven enerzijds en voor de waterschappen strikt administratief gescheiden blijft. Indien gewenst kan op elk moment uit Aquaminerals gestapt worden. De waarde van het aandelenkapitaal zal alsdan uitgekeerd worden. Het jaarlijkse resultaat van Aquaminerals is nagenoeg nihil omdat de volledige opbrengst in aftrek van de handling fee wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders. Aquaminerals streeft daarmee geen winst na. Het vreemd vermogen van Aquaminerals bestaat volledig uit kortlopende schulden en overlopende passiva. Overigens hanteert Aquaminerals een streefnorm voor de solvabiliteit van 30% en een ondergrens eigen vermogen van ca € 1,2 mln (jaarsalaris medewerkers in vaste dienst).				

3. Aquon

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Aquon
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch (statutair)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Ingangsdatum	1 juli 2011
Portefeuillehouder	Peter van Dijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Lid DB/AB Aquon: Peter Ketelaars Plaatsvervanger: Ernest de Groot
Verantwoordelijk directielid	Peter Verlaan
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Rob Merkelbach (Onderzoek en monitoring)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Mark Peters (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Aquon verricht laboratoriumonderzoek en heeft als doel te komen tot vergroting van efficiency, vermindering van kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van innovatiekracht.
Bestuurlijk belang	Zetel in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur met stemrecht
Deelnemende partijen	Waterschappen Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta, Schieland en Krimpenerwaard, Delfland, Rijnland, Hollandse Delta, Rivierenland en De Stichtse Rijnlanden.
Relatie met programma	Schoon water
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Aquon verricht monstername- en laboratoriumwerkzaamheden t.b.v. de kwalitatieve monitoring (KRW) van het watersysteem, de monitoring van de zuiveringsinstallaties, hydrobiologie (ecologie), waterbodemonderzoek, grondwateronderzoek en t.b.v. handhavingsactiviteiten en calamiteiten. In 2022 en 2023 worden nog specifieke analysewerkzaamheden verricht t.b.v. de projecten "Onderzoek naar Geneesmiddelen en andere Organische microverontreinigingen", metingen nav onderzoek toepassing "Poederkool op rwzi Oijen" en metingen n.a.v. toepassing "Poederkool/Ozon op rwzi Dinther". Tevens

	gaan er steeds meer metingen rondom sensoren plaatsvinden (waaronder ook bijvoorbeeld de lachgassensoren op de rwzi's).			
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partijen	Geen, de bestuurlijke en bedrijfsmatige focus is gericht op een stabiele bedrijfsvoering en verlaging van de kosten. Om dit te bereiken is een strategische herijking uitgevoerd. Daarbij is een nieuwe visie ontwikkeld (Aquon 2.0) en een ombouwplan met implementatieplan gemaakt. Dit proces wordt door het AB van waterschap Aa en Maas gesteund. Tevens heeft het AB op 8 juli 2016 besloten om de deelname van Aa en Maas in Aquon te continueren.			
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP	n.v.t.			
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Op basis van aantal productiepunten/ verkooppunten.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 1.165.101	€ 17.173.929	€ 293.592	€ 16.284.803
2018	€ 293.592	€ 16.284.803	€ 0	€ 16.625.059
2019	€ 0	€ 16.625.059	€ 0	€ 12.510.021
2020	€ 0	€ 12.510.021	€ 0	€ 13.722.422
2021	€ 0	€ 13.722.422	€ 957.316	€ 13.409.413
2022	€ 957.316	€ 13.409.413	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 20.494.000	€ 1.516.000	€ 21.952.595	€ 1.599.957
2018	€ 21.256.000	€ 1.776.000	€ 22.786.006	€ 1.866.000
2019	€ 22.453.000	€ 2.020.000	€ 26.256.180	€ 2.374.000
2020	€ 23.427.000	€ 2.251.000	€ 27.760.801	€ 2.697.000
2021	€ 26.614.000	€ 2.667.000	€ 30.561.278	€ 3.031.000
2022	€ 33.646.000	€ 3.401.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 35.951.000	€ 3.800.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
T.a.v. bovenstaande financiële gegevens dient het volgende opgemerkt te worden:				
1. Voor 2017 is een begrotingswijziging doorgevoerd naar aanleiding van de uitgevoerde strategische herijking Aquon 2.0. De primitieve begroting voor 2017 had een begrotingstotaal van € 20.439.400 met een aandeel daarin voor Aa en Maas van € 1.472.000.				
2. Voor 2022 en 2023 geldt dat de kosten zijn begroot inclusief de extra Covid-bemonsteringen. Hiervoor ontvangt het waterschap in 2022 rechtstreeks een vergoeding van begroot € 242.725 van het ministerie van VWS en in 2023 is dit een begrote vergoeding van € 172.000. Over 2021 heeft het waterschap een vergoeding voor Covid-bemonsteringen ontvangen van € 140.000				
Ontwikkelingen verbonden partij				

Het AB van Aquon heeft 3 maart 2020 op basis van de opgestelde businesscase unaniem besloten tot centralisatie van Aquon's laboratoria door middel van nieuwbouw van een eenlaags-pand op een centrale locatie. Daarbij is afgesproken dat bij de verdere uitwerking aandacht is voor een flexibele/wendbare inrichting van zowel de organisatie als de huisvesting van Aquon. Aquon voorziet dat het centralisatieproject na het uitvoeren van een tweetal voorbereidende fasen zal worden gerealiseerd. Allereerst heeft het AB van Aquon op 29 maart 2021 besloten het nieuw te bouwen laboratorium te gaan vestigen in de gemeente Houten. Voor de aankoop van de benodigde grond in Houten is een krediet beschikbaar gesteld van bijna € 3,4 miljoen. Dit is aanzienlijk lager dan de benodigde € 4,7 miljoen voor de grondaankoop waarvan is uitgegaan in de Businesscase Huisvesting. Overigens heeft de lagere investering alleen effect op de rentekosten aangezien op grond niet wordt afgeschreven.

In dezelfde AB vergadering van 29 maart 2021 is op basis van de ontwikkelingen van de meetvraag van de afgelopen jaren gevraagd om een verificatie van het uitgangspunt van het basisvolume van de meetvraag van 13 miljoen verkooppunten, zoals die in de business case ten behoeve van de nieuwbouw is vastgesteld. Na uitgebreid overleg en doorrekening van verschillende scenario's is door het AB toestemming gegeven voor een voorbereidingskrediet van € 4 miljoen om hiermee de definitieve planuitwerking verder vorm te geven. Het krediet is bedoeld voor het ontwikkelen van een concept voor het nieuwe pand, opmaken bestekken voor de bouw, vergunningen en aanbestedingstrajecten.

De Europese aanbesteding voor de selectie van de architect en installatie adviseur heeft in de eerste helft van 2021 plaatsgevonden. Voor de architect is gekozen voor architectenbureau Vakwerk uit Delft. In hun structuurontwerp komen twee belangrijke wensen van AQUON: optimalisatie van het primaire proces en samenwerking en verbinding tussen medewerkers en teams goed tot zijn recht.

Voor de installatie adviseur is Arcadis geselecteerd. Zij hebben goed doordacht hoe het pand zo flexibel mogelijk van opzet kan zijn, zodat elke lab-ruimte groter en kleiner kan worden of voor een ander doel kan worden ingezet.

Nadat het AB van Aquon eerder een krediet beschikbaar heeft gesteld voor de grondaankoop in Houten (€ 3,4 mln.) en voor het treffen van de voorbereidingen (€ 4,0 mln), heeft zij op 4 juli 2022 een aanvullend realisatiekrediet beschikbaar gesteld voor de bouw van het nieuwe bedrijfsgebouw van € 42,7 mln. Dit betekent dat in totaal € 50,1 mln. beschikbaar is gesteld voor de nieuwbouw. Hierin is inbegrepen een post van € 5,2 mln. bestuurlijke ruimte waar het DB over kan beschikken en waarvoor het DB bij uitnutting een directe rapportageverplichting heeft aan het AB van Aquon. Gezien de instabiliteit van de bouwmarkt en de heersende oorlog in Oekraïne is deze extra post "bestuurlijke ruimte i.v.m. risico's" van € 5,2 mln. opgenomen. In de commissievergadering Emissiebeheer van 23 juni 2022 is een uitgebreide update gegeven over de huisvesting van Aquon. Inmiddels is een aanbestedingsprocedure gestart, waarvan eind oktober 2022 duidelijk moet zijn of de aanbesteding succesvol is en er een aannemer geselecteerd kan worden. Vooralsnog wordt uitgegaan dat Aquon eind 2024 kan verhuizen naar de nieuwbouwlocatie.

In de AB-vergadering van 4 juli 2022 is Peter Ketelaars benoemd tot lid van het DB van Aquon. Peter Ketelaars volgt voormalig DB-lid van Brabantse Delta Hans Peter Verroen op, die wethouder is geworden in de gemeente Bergen op Zoom.

Beleidsmatige en financiële risico's

Aangezien Aquon een organisatie is die volop in beweging is en weinig tot geen bezittingen heeft en geen eigen vermogen en/of stille reserves opbouwt, is er sprake van een kwetsbare positie qua weerstandsvermogen. In dit licht dienen de samenwerkingspartners als (financiële) achtervang te fungeren. In de begrotingen voor 2021 en 2022 heeft Aquon een post "onvoorziene lasten"

opgenomen van in totaal € 500.000 per jaar. Het weerstandsvermogen is daarmee in eerste instantie beperkt tot de hiervoor genoemde post “onvoorzien”.

Jaarlijks vindt afrekening plaats met de deelnemende partijen op basis van nacalculatie. Hierin schuilt het risico dat er nabetalingen volgen en deelnemers uiteindelijk meer gaan betalen dan waarmee in eerste instantie rekening is gehouden.

Aquon heeft in 2015 door een deskundig adviseur, op basis van taxaties, een marktwaarde laten bepalen van de drie productielocaties die Aquon in bezit heeft (Breda, Leiden en Tiel). De taxaties gaven aan dat de marktwaarde van de panden in Breda en Tiel lager is dan de huidige boekwaarde waarvoor de panden zijn opgenomen op de balans bij Aquon.

De boekhoudkundige verslaggevingsregels geven aan dat een verschil tussen actuele marktwaarde en boekwaarde van een pand niet financieel verwerkt hoeft te worden indien de panden voor haar bedrijfsvoering worden aangehouden. Het pand in Breda is door Aquon eind 2019 met een kleine boekwinst verkocht. Voor het pand in Tiel geldt dat dit nog zeker tot 2024 in gebruik blijft en er jaarlijks regulier wordt afgeschreven op de boekwaarde van het pand, waardoor er vooralsnog niet wordt uitgegaan dat een afwaardering noodzakelijk is.

Bij de vaststelling van de jaarrekening over 2019 van Aquon is besloten (nog) geen bestemmingsreserve op te bouwen voor de afvloeiing van personeel na centralisatie. Aquon verwacht door een goede strategische personeelsplanning het aantal af te vloeien medewerkers door reorganisatie sterk te kunnen beperken. Onderdeel van het strategisch personeelsplan is o.a. een doorstroomprogramma van en naar de waterschappen: bij de ombouw van Aquon in 2016 bleek dit een effectief middel om de personele frictiekosten te reduceren. Aquon heeft het strategisch personeelsplan en voorstel voor het doorstroomprogramma verder uitgewerkt. In samenwerking met de waterschappen zal een nieuw doorstroomprogramma worden voorbereid, dat past bij de huidige omstandigheden. Het AB van AQUON heeft inmiddels besloten om met ingang van 2021 een bestemmingsreserve op te bouwen ter egalisatie van de kosten voor de deelnemende waterschappen. De vorming van deze reserve vindt plaats via de eigenarenbegroting.

Aquon heeft voor financiering van de overname in december 2011 van het laboratorium te Tiel van waterschap Rivierenland een geldlening van € 4.535.000 afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). De geldlening is door NWB verstrekt onder voorwaarde dat alle negen deelnemers in Aquon een gezamenlijke garantstelling met betrekking tot de leningsovereenkomst dienen te tekenen. Het AB van Aa en Maas heeft op 28 september 2012 ingestemd met ondertekening van deze garantstelling.

In december 2013 heeft Aquon ter financiering van de overname van de bedrijfspanden van Brabantse Delta en Rijnland een kredietfaciliteit van € 7 miljoen afgesloten bij NWB. Waterschap Aa en Maas staat als deelnemer in Aquon garant voor deze kredietfaciliteit voor 7,15% (€ 500.500).

De totale stand van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedraagt per 31 december 2021 € 6.531.333

4. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Ingangsdatum	1 januari 2005
Portefeuillehouder	Peter Ketelaars
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Lid portefeuillehoudersoverleg Peter Ketelaars
Verantwoordelijk directielid	Peter Verlaan
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Ted van Oss (Wadi)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Anja van Koningsbrugge (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Het BHIC heeft als doel het behartigen van de belangen van de deelnemende partijen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties in rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen.
Bestuurlijk belang	Het AB bestaat uit 8 leden, het DB uit 4 leden. Niet alle deelnemers (waaronder Aa en Maas) hebben zitting in het bestuur. Wel hebben alle deelnemers de mogelijkheid hun standpunten in te brengen middels het (adviserende) portefeuillehoudersoverleg waarin alle deelnemers zijn vertegenwoordigd.
Deelnemende partijen	Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel, het Rijk en diverse Brabantse gemeenten (Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught). De provincie Noord-Brabant is geen lid van de Gr maar neemt diensten af middels een DVO (dienstverleningsovereenkomst).
Relatie met programma	Bedrijfsvoering
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Beheer van de overgebrachte archiefbescheiden en het toezicht op het beheer van niet-overgebrachte archiefbescheiden.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	n.v.t.
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP	n.v.t.

Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Bijdrage op basis van bedrag per inwoner.	
			Voor de deelnemende waterschappen is bij de oprichting van het BHIC gerekend met hectare en vervolgens is er een fictief aantal inwoners bepaald. Voor Aa en Maas is dit 30.627.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 2.906.805	€ 2.880.888	€ 3.818.059	€ 2.474.301
2018	€ 3.818.059	€ 2.474.301	€ 518.384	€ 2.515.163
2019	€ 518.384	€ 2.515.163	€ 915.458	€ 3.806.590
2020	€ 915.458	€ 3.806.590	€ 1.169.576	€ 3.999.098
2021	€ 1.169.576	€ 3.999.098	€ 1.444.272	€ 4.356.507
2022	€ 1.444.272	€ 4.356.507	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 4.945.700	€ 107.200	€ 4.287.052	€ 107.200
2018	€ 5.134.500	€ 109.100	€ 8.637.430	€ 109.100
2019	€ 5.340.900	€ 111.100	€ 5.010.986	€ 111.100
2020	€ 5.456.400	€ 113.600	€ 5.337.358	€ 113.600
2021	€ 5.654.900	€ 117.000	€ 5.493.676	€ 117.000
2022	€ 5.645.400	€ 118.700	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 6.011.800	€ 121.100	Nog niet bekend	Nog niet bekend
In 2014 is de huur met € 797.700 verlaagd. Dit was niet begroot. De rijksbijdrage die het BHIC voor de huur ontving is niet overeenkomstig verlaagd, omdat het Rijkshuisvestingsstelsel mogelijk aangepast wordt. Conform afspraak met het ministerie is het teveel ontvangen bedrag in een bestemmingsfonds gestort, in afwachting van verdere besluitvorming. Hierdoor is het eigen vermogen eind 2014 sterk toegenomen. Ook in 2015 t/m 2018 is het te veel ontvangen bedrag in het bestemmingsfonds gestort. In april 2018 is overeenstemming bereikt met het ministerie, zie hieronder. Conform afspraak is het volledige te veel ontvangen bedrag (€ 4.165.139) teruggevorderd door het ministerie.				
Ontwikkelingen verbonden partij				
Het BHIC heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Daarnaast houdt het BHIC toezicht op het beheer van niet-overgebrachte archiefbescheiden. Dit alles conform de archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verbreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis. Deze doelstelling wordt gestuurd door de operationele missie: meer publiek, meer divers publiek, meer tevreden publiek.				
<u>Uittreding Rijk</u> Het Rijk heeft besloten per 1 januari 2024 bestuurlijk terug te treden uit alle 11 RHC's (Regionale Historische Centra), waaronder het BHIC. Na uittreding blijft het BHIC de overgebrachte analoge (papieren) rijksarchieven beheren en zal de bijdrage hiervoor blijven bestaan. Ten gevolge van het uitreden van het Rijk per 1 januari 2024 zal de gemeenschappelijke regeling BHIC aangepast				

moeten worden en zal de bestuurssamenstelling van het BHIC wijzigen. Hiervoor zal t.z.t. conform de Wet gemeenschappelijke regelingen een zienswijzeprocedure doorlopen worden.

E-depot

Het BHIC heeft een eigen e-depot aangeschaft. Tot nu toe betalen deelnemers van de GR BHIC nog geen bijdrage voor het e-depot. Vanaf 2024 gaat het BHIC het e-depot opnemen in de deelnemersbijdrage en wordt toegegroeid naar een kostendekkend tarief in 2027. Doordat ook de provincie Noord-Brabant middels een dienstverleningsovereenkomst deel gaat nemen aan het e-depot zijn de kosten voor de deelnemers minder hoog en kan de stijging in deelnemersbijdrage beperkter blijven.

Voor Aa en Maas zal de bijdrage stijgen van € 121.100 in 2023 naar € 145.200 in 2027 (exclusief inflatiecorrectie).

Onderhoud en instandhouding Citadel

Het BHIC is gehuisvest in "De Citadel" in 's-Hertogenbosch en huurt dit pand van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Per 1 januari 2019 is voor een proefperiode van 3 jaar het eigenarenonderhoud door het RVB overgedragen aan het BHIC. Dit levert een financieel voordeel doordat het BHIC van het Rijk een hogere bijdrage ontvangt dan de werkelijke kosten zijn. In de begroting 2022 wordt uitgegaan van € 500.000.

Dit bedrag mag het BHIC binnen haar eigen doelstellingen vrij besteden. Er is wel een beperking: het (rijks)geld mag niet gebruikt worden voor structurele verlaging van de jaarlijkse bijdrage van de regiopartners. In de proefperiode lopen de financiële stromen via de bestemmingsreserves. Indien de pilot positief geëvalueerd wordt dan zullen vanaf 2023 de financiële stromen via de exploitatie gaan lopen.

Voor het onderhoud en instandhouding van De Citadel heeft het BHIC een reguliere voorziening getroffen en daarnaast een bestemmingsreserve De Citadel als extra buffer voor toekomstige risico's en calamiteiten inzake onderhoud en instandhouding van de Citadel.

Beleidsmatige en financiële risico's

Het BHIC geeft in de begroting aan dat eventuele extra wettelijke taken als pm-post worden gezien. Een hiervan is vorming van een e-depot (voorziening die het duurzaam beheren en raadplegen van digitale archiefbescheiden mogelijk maakt). De kosten voor het e-depot zijn op dit moment nog niet opgenomen in de begroting en meerjarenraming van het BHIC maar vanaf 2024 zal hiervoor een bijdrage van de deelnemers worden gevraagd.

5. Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Identiteitsgegevens				
Naam verbonden partij (VP)			Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	
Vestigingsplaats			Oss	
Rechtsvorm			Gemeenschappelijke Regeling	
Ingangsdatum			1 juli 2011	
Portefeuillehouder			Peter Ketelaars	
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij			Lid DB/AB: Peter Ketelaars Plaatsvervanger: Peter van Dijk	
Verantwoordelijk directielid			Piet Sennema	
Opdrachtgeversrol/accountmanager			Pascal Reinaerds (Informatiestaf)	
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol			Mark Peters (Concernstaf)	
Beleidsinformatie				
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)			BSOB verzorgt de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke heffingen en stelt voor de deelnemende gemeenten de WOZ-waarde voor woningen en bedrijfspanden vast	
Bestuurlijk belang			Zetel in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur met stemrecht	
Deelnemende partijen			Waterschap Aa en Maas, gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss en Someren.	
Relatie met programma			Bedrijfsvoering	
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij			Het behalen van een kwalitatief hoogwaardig en efficiënt niveau van belastingheffing en -invordering. Dit leidt tot een adequate dienstverlening aan de deelnemers en belastingplichtigen en het reduceren van de maatschappelijke kosten.	
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij			Toezen op het opstellen van een strategie voor toetreden van potentiële nieuwe deelnemers en het dientengevolge bereiken van financieel voordeel voor de huidige deelnemers.	
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			n.v.t.	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Aantal WOZ-objecten, aantal aanslagregels en aantal aanslagbiljetten.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 1.414.000	€ 9.402.000	€ 1.002.000	€ 11.174.000

2018	€ 1.002.000	€ 11.174.000	€ 453.000	€ 10.534.000
2019	€ 453.000	€ 10.534.000	€ 535.000	€ 12.885.000
2020	€ 535.000	€ 12.885.000	€ 299.000	€ 14.733.000
2021	€ 299.000	€ 14.733.000	€ 1.243.000	€ 15.316.000
2022	€ 1.243.000	€ 15.316.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 8.309.750	€ 3.154.824	€ 8.829.000	€ 2.514.637
2018	€ 7.826.123	€ 2.550.569	€ 10.317.000	€ 2.526.184
2019	€ 8.732.000	€ 3.589.903	€ 9.145.000	€ 3.060.696
2020	€ 8.781.321	€ 3.263.701	€ 9.449.431	€ 3.081.522
2021	€ 9.826.223	€ 3.291.710	€ 8.941.666	€ 3.030.117
2022	€ 9.711.157	€ 3.141.679	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 9.160.905	€ 3.061.126	Nog niet bekend	Nog niet bekend
T.a.v. bovenstaande financiële gegevens dient het volgende opgemerkt te worden: 1. In 2017 is een begrotingswijziging doorgevoerd. De primitieve begroting voor 2017 kende een begrotingstotaal van € 7.997.180 en een deelnemersbijdragen voor Aa en Maas van € 3.183.135. 2. In 2018 is een begrotingswijziging doorgevoerd (primitieve begroting was € 7.660.200 met een deelnemersbijdrage voor Aa en Maas van € 2.965.520). 3. In bovenstaande cijfers is geen rekening gehouden met de van BSOB ontvangen vergoedingen voor door Aa en Maas te leveren ondersteunende ICT-diensten. Tevens heeft Aa en Maas in 2012 een frictiekostenvergoeding ontvangen van de gemeenten i.v.m. het inbrengen van minder personeelsleden dan waar het waterschap recht op had. 4. Vanaf 2019 is er een wijziging doorgevoerd m.b.t. de opbrengst invorderingskosten. Tot en met 2018 werd deze opbrengst opgenomen in de exploitatierekening van BSOB zelf. Deze opbrengst wordt i.h.k.v. rechtmatigheid voortaan rechtstreeks afgedragen aan de deelnemer die het betreft. Hierdoor stijgt de aan BSOB te betalen deelnemersbijdrage, maar daar staat een opbrengst tegenover inzake de invorderingskosten. Bovenstaande is opgenomen in een begrotingswijziging (primitieve begroting was € 6.770.000 met een deelnemersbijdrage voor Aa en Maas van € 2.275.543). 5. In 2020 is een begrotingswijziging doorgevoerd (primitieve begroting was € 8.985.000 met een deelnemersbijdrage voor Aa en Maas van € 3.650.991). 6. In 2021 is een begrotingswijziging doorgevoerd (primitieve begroting was € 8.758.000 met een deelnemersbijdrage voor Aa en Maas van € 3.266.455). 7. In 2022 is een begrotingswijziging doorgevoerd (primitieve begroting was € 9.814.290 met een deelnemersbijdrage voor Aa en Maas van € 3.263.576).				
Ontwikkelingen verbonden partij				
Vanwege een gemeentelijke herindeling in Land van Cuijk heeft de gemeenteraad van de gemeente Sint Anthonis in december 2020 besloten om per 1 januari 2022 uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling BSOB. In 2021 heeft BSOB een uittreedvergoeding van € 455.000 van de gemeente Sint Anthonis ontvangen. Het AB van BSOB heeft bij de bestemming van het positieve financiële resultaat over 2021 besloten om de gehele uittreedvergoeding toe te voegen aan de bestaande bestemmingsreserve die bedoeld is bij te dragen in de frictiekosten van nieuwe toetreders. Aangezien er nog € 305.000 in deze bestemmingsreserve zat (restant uittreedvergoeding Veghel), is er nu in totaal € 760.000 beschikbaar om in te zetten als incentive voor nieuwe potentiële toetreders.				

Vanaf 1 januari 2022 vormen de gemeente Uden en Landerd samen de nieuwe gemeente Maashorst. Aangezien beide gemeenten de belastingtaken hebben ondergebracht bij BSOB en zij dit willen continueren zijn de gevolgen voor BSOB beperkt.

In 2021 heeft het AB van BSOB gekozen voor een toekomstscenario waarbij BSOB inzet op maximale efficiëntie door o.a. automatisering (robotisering). Er is inmiddels een strategisch HRM-beleidsplan opgesteld voor de personele consequenties.

Ook in 2022 heeft BSOB weer de goedkeuring van de waarderingskamer ontvangen (4 sterren). Het opleggen van de belastingaanslagen verloopt conform de verwachtingen. Na een forse afname in het aantal WOZ-bezwaren vorig jaar, is het aantal ontvangen WOZ-bezwaren in 2022 ten opzichte van 2021 met ongeveer 25% toegenomen. De uittreding van gemeente Sint Anthonis en de samenvoeging van de deelnemers Uden en Landerd zijn prima verlopen. Wel geldt dat door problemen in de aanlevering van gegevens door de gemeente Land van Cuijk, BSOB pas eind september de aanslagen voor de waterschapsbelastingen heeft kunnen versturen naar de belastingplichtigen in de Land van Cuijk (normaal vindt dit eind mei plaats).

Tijdens de bestuursvergadering van BSOB op 30 juni 2022 is burgemeester Greet Buter benoemd tot nieuwe bestuursvoorzitter. Zij volgt in deze functie voormalig wethouder Henk van Moorsel van de gemeente Asten op.

Beleidsmatige en financiële risico's

BSOB heeft weinig tot geen bezittingen en bouwt geen eigen vermogen en/of stille reserves op. Hierdoor is er sprake van een kwetsbare positie qua weerstandsvermogen. In dit licht dienen de samenwerkingspartners als (financiële) achtervang te fungeren. In de begroting van BSOB is een post "onvoorzien" opgenomen van € 50.000. Het weerstandsvermogen is daarmee in eerste instantie beperkt tot de hiervoor genoemde post "onvoorzien".

Jaarlijks vindt afrekening plaats met de deelnemende partijen op basis van nacalculatie. Hierin schuilt het risico dat er nabetalingen volgen en deelnemers uiteindelijk meer gaan betalen dan waarmee in eerste instantie rekening is gehouden.

BSOB heeft met een tweetal deelnemers dienstverleningsovereenkomsten (DVO) afgesloten. Met de gemeente Oss zijn DVO's afgesloten voor huisvesting en personele dienstverlening. BSOB heeft met waterschap Aa en Maas een DVO afgesloten op het gebied van ICT. De DVO's worden telkens voor één jaar aangegaan met de wederzijdse intentie om jaarlijks te verlengen.

De deelnemers in BSOB hebben in 2017 aangegeven behoefte te hebben aan een eventuele herijking van de huidige kostenverdeelmethode ten aanzien van de uitvoeringskosten van BSOB. Het doel is om tot een gedragen methode te komen welke leidt tot een transparante, eerlijke en voorspelbare verdeling van de uitvoeringskosten van BSOB. De Rijksbelastingdienst heeft (in het kader van de VPB-plicht) een opmerking gemaakt over door BSOB toegepaste kostenverdeelmethode en dan met name de verdeling van de invorderingsopbrengsten. Tevens heeft ze in augustus 2018 schriftelijk medegedeeld, dat indien BSOB de oude werkwijze blijft hanteren dat ze hiertegen bezwaar zal gaan maken. De Rijksbelastingdienst stelt dat de invorderingsopbrengsten één op één gerelateerd moeten worden aan de deelnemer /aanslagbiljet/aanmaning e.d. Dit was bij de huidige systematiek niet het geval. Dit betekent dat naast de al eerder aangegeven wens van de deelnemers zelf, de brief van de Belastingdienst betekende dat het noodzakelijk werd om m.i.v. 2019 een nieuwe kostenverdeelmethode te gaan hanteren. Inmiddels is een nieuwe, per 2019 ingaande, kostenverdeelmethode vastgesteld door het AB van BSOB. Aangezien deze is overeengekomen nadat de begroting voor 2019 al was vastgesteld, heeft BSOB in een eerste begrotingswijziging de financiële consequenties ervan

aangegeven (geagendeerd in AB Aa en Maas van 5 juli 2019). In 2022 wordt een evaluatie uitgevoerd ten aanzien van de kostenverdeelmethode.

Het AB van waterschap Aa en Maas heeft op 6 juli 2018 een motie aangenomen over de inning van schulden door BSOB. De motie roept op om de discrepantie tussen kosten en opbrengsten van het innen van schulden te bespreken. Verder wordt ook verzocht een discussie te openen over een meer klantvriendelijke manier van innen, om onnodige groei van schulden te voorkomen. De motie is door de bestuurlijke vertegenwoordiger van waterschap Aa en Maas in het algemeen bestuur van BSOB ter sprake gebracht. In september 2019 heeft het AB van BSOB ingestemd met een coulanceregeling voor wanbetalers. De coulanceregeling houdt in dat aan wanbetalers het voorstel wordt gedaan om eenmalig de aanmaningskosten kwijt te schelden onder voorwaarde dat de belastingplichtige per direct overstapt op betaling middels een automatische incasso. Hiermee konden belastingplichtigen die niet tijdig de belastingaanslag hebben betaald voorkomen dat zij geconfronteerd worden met extra kosten bovenop de reguliere belastingaanslag. Om dit mogelijk te maken is het huidige (invorderings)beleid bij BSOB hierop aangepast. Vanwege de corona-crisis heeft BSOB besloten om de coulanceregeling ook nog in 2021 toe te passen.

Inning belastingaanslagen 2023

Onlangs heeft BSOB de verwachting uitgesproken dat er voor 2023 waarschijnlijk problemen gaan ontstaan met betrekking tot de inning van de belastingaanslagen.

De mate waarin is o.a. afhankelijk van eventuele compensatiemaatregelen voor de hoge energielasten vanuit de Rijksoverheid.

Uitgaande van de huidige hoge inflatie en vooral de hoge energierekeningen verwacht BSOB dat er huishoudens zijn die niet (geheel) in staat zijn om de belastingaanslag over 2023 te betalen.

BSOB verwacht dan ook een toename in het aantal te treffen betalingsregelingen.

Dit betekent dat naar verwachting de belastingopbrengsten over een langere periode worden ontvangen en de debiteurenstand eind 2023 hoger zal zijn dan normaal.

Daarnaast verwacht BSOB in 2023 een toename van het aantal kwijtscheldingsverzoeken.

Naar verwachting neemt het aantal toegekende kwijtscheldingen niet evenredig toe. Dit komt doordat volgens de kwijtscheldingsnormen getoetst wordt aan het inkomen en vermogen van belastingplichtigen. Het probleem is echter dat door het lagere netto besteedbare inkomen a.g.v. de fors hogere inflatie en energierekening een toenemend aantal huishoudens problemen ondervindt om de belastingaanslag te betalen.

6. Het Waterschapshuis (hWh)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Het Waterschapshuis (hWh)
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Ingangsdatum	1 juli 2010
Portefeuillehouder	Peter Ketelaars
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Lid DB: Peter Ketelaars Lid AB: Peter Ketelaars Plaatsvervanger AB: Ernest de Groot
Verantwoordelijk directielid	Piet Sennema
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Jan Leijten (Servicestaf)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Anja van Koningsbrugge (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	hWh is de regie-, beheer- en uitvoeringsorganisatie voor de waterschappen op het gebied van Informatievoorziening. De regeling is getroffen om de informatie- en bedrijfsprocessen van de waterschappen te ondersteunen en daarmee te voorzien in een behoefte van algemeen belang.
Bestuurlijk belang	Zetel in het Algemeen Bestuur met stemrecht
Deelnemende partijen	Alle Nederlandse waterschappen
Relatie met programma	Bedrijfsvoering
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verbeteren van informatie- en bedrijfsprocessen met behulp van ICT ter bevordering van de kwaliteit en efficiëntie van de taakuitvoering. Dit behelst onder andere: - Kennis samenbrengen en onderzoeken van kansen om te komen tot samenwerking bij nieuwe ICT projecten; - Efficiënte ICT ondersteuning door levering, beheer en onderhoud van gemeenschappelijke voorzieningen voor onder andere: • Informatievoorziening voor de primaire processen (bv Z-info); • Beheren van kerngegevens die nodig zijn voor het primaire proces en aansluiten op eisen en wensen die

	daar wettelijk en organisatorisch aan gesteld worden (o.a. DAMO (datamodel) keringen, transport, watersysteem)); - Toegankelijke en transparante waterschapsinformatie om te voldoen aan wettelijke datastromen en andere externe dataverplichtingen (b.v. omgevingswet); - Generieke informatievoorziening voor diverse bedrijfsfuncties (b.v. actueel hoogtebestand (landsdekkend hoogtebestand)), beeldmateriaal (landelijke set luchtfoto's)).
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Deelname aan (nieuwe) projecten van hWh wordt per project bekeken, mede op basis van een businesscase. Bij prioritering van de projecten zal gekeken worden volgens het principe 'wat moet, wat hoort, wat loont' en naar de aard van het project (product, dienst of advies/ondersteuning), waarbij de volgorde qua prioriteit is: 1. Producten die we anders zelf moeten aanschaffen; 2. Diensten die we anders zelf moeten aanschaffen; 3. Advies en ondersteuning
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP	Lid opdrachtgeverstafel (OGT): Piet Sennema Lid I-platform: Jan Leijten
Financiële gegevens	
Financieel belang/basis van de bijdrage	In de begroting van hWh wordt onderscheid gemaakt tussen instandhouding en de programma's/projecten. Het instandhoudingsdeel valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur, de programma's/projecten onder de verantwoordelijkheid van de OGT (opdrachtgeverstafel, bestaande uit directeurs van de waterschappen). In de Gemeenschappelijke regeling hWh is bepaald dat alleen bij wijzigingen in de instandhoudingsbijdrage een zienswijzeprocedure van toepassing is. Alle deelnemers dragen conform de unieverdeelsleutel bij aan het instandhoudingsdeel. Dit betekent dat aan 45% van de instandhoudingskosten door elk

			waterschap gelijk wordt bijgedragen. De overige 55% van de instandhoudingskosten wordt naar rato van de omvang van de belastingopbrengst van elk waterschap verdeeld. Tussen instandhouding en programma's/projecten en tussen programma's/projecten onderling wordt het "Loden deur principe" gehanteerd. Deelnemers dragen alleen de kosten en risico's voor projecten waaraan zij deelnemen. De kostenverdeling bij de verschillende projecten is in deelnameovereenkomsten geregeld. De mogelijke verdeelsleutels zijn vastgelegd in het programmareglement.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 37.255	€ 9.588.869	€ 0	€ 11.290.025
2018	€ 0	€ 11.290.025	€ 0	€ 10.868.575
2019	€ 0	€ 10.868.575	€ 0	€ 11.839.243
2020	€ 0	€ 11.839.243	€ 0	€ 12.214.831
2021	€ 0	€ 12.214.831	€ 0	€ 7.967.175
2022	€ 0	€ 7.967.175	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 15.902.950	€ 605.660	€ 17.683.881	€ 933.353
2018	€ 16.910.581	€ 699.676	€ 20.590.566	€ 797.455
2019	€ 18.783.776 incl. btw	€ 848.137 incl. btw	€ 19.823.318 excl. btw	€ 756.533 excl. btw
2020	€ 22.326.326 incl. btw	€ 989.316 incl. btw	€ 21.054.132 excl. btw (€ 25.475.500 incl. btw)	€ 799.313 excl. btw (€ 967.169 incl. btw)
2021	€ 20.960.696 excl. btw (€25.362.443 incl. btw)	€ 851.652 excl. btw (€ 1.030.499 incl. btw)	€ 22.811.571	€ 936.196 excl. btw (€ 1.132.797 incl. btw)
2022	€ 24.003.132 excl. btw	€ 1.194.085 incl. btw	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 21.473.397 excl. btw	€ 1.200.151 incl. btw	Nog niet bekend	Nog niet bekend
T.a.v. bovenstaande financiële gegevens dient het volgende opgemerkt te worden:				
- De begrotingsbedragen betreffen steeds de primitieve begroting. Gedurende het jaar vinden er bij hWh begrotingswijzigingen (zowel met als zonder zienswijzeprocedure). - De afrekening 2017 voor Aa en Maas bedraagt € 127.683. Dit wordt in 2018 verrekend. - In verband met een in 2017 verwerkte stelselwijziging (conceptjaarrekening 2017) zijn de cijfers voor het eigen en vreemd vermogen per 31/12/2016 afwijkend van eerdere rapportages. - De afrekening 2018 voor Aa en Maas bedraagt € 157.080 en is in 2019 ontvangen.				

- In 2019 heeft de belastingdienst de koepelvrijstelling voor hWh ingetrokken. Dit betekent dat hWh niet meer BTW-vrij diensten mag leveren aan de waterschappen. Daarom worden de cijfers vanaf 2019 herziene begroting zonder BTW gepresenteerd (en met BTW doorberekend aan de waterschappen).
- De totale ontwerpbegroting 2023 hWh bedraagt € 21,5 miljoen wat een daling is van € 4,5 miljoen ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2022. Dit is echter een vertekend beeld doordat de programma's 3 en 13 hierin nog niet verwerkt zijn omdat deze nog niet formeel verlengd zijn (dit betreft ca. € 6,4 miljoen).

Sinds de herziene begroting 2015 wordt in de begroting van hWh onderscheid gemaakt tussen "instandhouden" en de programma's (projecten). De opsplitsing is als volgt:

<i>Aandeel Aa en Maas</i>	<i>Instandhouden</i>	<i>Programma's</i>	<i>totaal</i>
2017 ontwerp	€ 76.699	€ 548.425	€ 625.124
2017 herzien	€ 142.407	€ 774.991	€ 917.398
2018 ontwerp	€ 118.677	€ 580.999	€ 699.676
2018 herzien	€ 167.548	€ 753.830	€ 921.378
2019 ontwerp	€ 156.720	€ 691.417	€ 848.137
2019 herzien excl btw/ incl btw	N.B / € 246.394	N.B / € 887.895	€ 958.273 / € 1.134.289
2020 ontwerp excl btw/ incl btw	€ 172.806 / € 224.779	€ 659.754 / € 764.537	€ 832.560 / € 989.316
2020 herzien excl btw incl btw	€ 199.397 / € 241.270	€ 758.812 / € 918.163	€ 958.209 / € 1.159.433
2021 ontwerp excl btw/ incl btw	€ 187.733	€ 633.919	€ 851.652 / € 1.030.499
2021 herzien excl btw/ incl btw	€ 187.733	€ 765.486	€ 953.219/ € 1.153.394
2022 ontwerp excl btw/ incl btw	€ 201.083	€ 785.764	€ 986.847/ € 1.194.085
2022 herzien excl btw/incl btw	€ 201.016	€ 816.654	€ 1.017.670/€ 1.213.381
2023 ontwerp excl btw/ incl btw	€ 232.143	€ 759.718	€ 991.861/ € 1.200.151

Ontwikkelingen verbonden partij

Samenwerkingsopgave en koersplan

Eind 2022 loopt het huidige koersplan af. In maart zijn er 5 digitale bijeenkomsten gehouden waarin AB-hWh, OGT (opdrachtgeverstafel bestaande uit directeuren van de waterschappen), andere bestuurders, directieleden en adviseurs van waterschappen met elkaar in gesprek zijn gegaan om te ontdekken hoe de waterschappen nog meer profijt van hWh kunnen hebben. Tijdens de bijeenkomsten stonden 3 onderwerpen centraal:

1. Ondersteunen Digitale Transformatie: Hoe kunnen waterschappen samen optrekken in deze transformatie, beter of anders dan zij nu doen? Welke rol zou hWh kunnen spelen als kennis- en expertisecentrum om de waterschappen optimaal te faciliteren?
2. Leveren basisdiensten: De vragen en wensen die de waterschappen aan hWh stellen veranderen en dat leidt tot een meer inhoudelijke meerjarige dienstverlening. Wat betekent het voor de afspraken over samenwerking tussen de waterschappen en hWh als zij basisdiensten gaat leveren?
3. Doorontwikkeling huidige sturing: De strakke kaders van hWh knellen bij de flexibiliteit die wordt gevraagd om mee te bewegen met de snel veranderende opgaven waarvoor de waterschappen staan. De huidige wijze van opdrachtverlening van de OGT naar hWh wordt

als bureaucratisch ervaren en de werkwijze met uitvoerige business cases beperkt de snelheid en is soms onnodig duur. Hoe zouden we de samenwerking efficiënter en effectiever kunnen organiseren?

Als vervolg hierop heeft 14 juli een strategische sessie met bestuur van hWh en OGT plaatsgevonden.

BTW

De belastingdienst heeft de koepelvrijstelling, waarmee hWh vrijgesteld was van BTW op diensten voor de waterschappen, in 2019 ingetrokken (hierover bent u in het AB van 5 juli 2019 reeds geïnformeerd). HWh heeft hiertegen bezwaar aangetekend. Dit is echter in november 2020 afgewezen. hWh is hiertegen in februari 2021 in beroep gegaan. In februari 2022 heeft de rechter hWh in het gelijk gesteld. De belastingdienst heeft te kennen gegeven in cassatie te gaan bij de Hoge Raad tegen deze uitspraak.

Waarborg continuering TMX

De softwareleverancier van meetsystemen TMX/Kuipers Electronic Engineering (TMX) is op 6 september jongstleden failliet verklaard. TMX verzorgt het systeem dat voor 9 waterschappen meetgegevens van waterstanden verwerkt en waarmee sluizen, stuwen en gemalen (assets) worden aangestuurd. Het systeem verzorgt ook alarmeringen. Waterschappen kunnen zonder deze software hun waterbeheer taak niet goed uitvoeren.

Daarom hebben de betrokken waterschappen (Limburg, De Dommel, Aa en Maas, Brabantse Delta, Hollandse Delta, Hollands Noorderkwartier, Zuiderzeeland, Vallei en Veluwe en Wetterskip Fryslân) het Waterschapshuis gevraagd om hen te helpen en gemandateerd om namens hen op te treden.

Gezien de urgentie van de situatie heeft het Waterschapshuis samen met de betrokken waterschappen hard gewerkt om continuering van het systeem te waarborgen voor alle waterschap gerelateerde activiteiten. Dat heeft geleid tot de aankoop uit het faillissement van alle noodzakelijke activa, zoals een eeuwigdurende licentie op het gebruik van TMX-software, tekeningen, etc. Alles nodig om het product te kunnen blijven gebruiken. Om te borgen dat het TMX-systeem ook in de toekomst succesvol gebruikt kan blijven worden bij veranderingen en storingen hebben de waterschappen een aantal ex-medewerkers van TMX een aanstelling aangeboden.

Hiermee is de werking van de meetsystemen gewaarborgd en kunnen waterschappen de assets blijven aansturen.

Beleidsmatige en financiële risico's

- hWh kent sinds 2015 geen algemene reserve meer;
- In de begroting van hWh zijn alleen projecten opgenomen waarvoor reeds DVO's zijn getekend. Indien er nieuwe DVO's getekend worden leidt dit tot een begrotingswijziging. Voor deze begrotingswijzigingen hoeft, in tegenstelling tot begrotingswijzigingen die het instandhoudingdeel betreffen, geen zienswijzeprocedure doorlopen te worden. Voor zover deze projecten reeds te voorzien zijn wordt hiermee in de begroting van Aa en Maas rekening gehouden.
- Herijking risicoprofiel hWh: Het DB van hWh heeft het risicoprofiel van het eigenaarschap van hWh in het voorjaar van 2022 herijkt. Hieruit zijn de volgende 7 aandachtsgebieden naar voren gekomen:
 1. Gebrek aan capaciteit: Zowel kwaliteit als tijdige beschikbaarheid en (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers.

2. Aantrekkelijk werkgever: heeft hWh voldoende te bieden om voor IT- en andere specialisten in de watersector een aantrekkelijke werkomgeving te zijn.
3. Bestuurlijke controle: Grip van het bestuur, nu hWh programma gestuurd werkt, op totale begroting, bewaking van rechtmatigheid (o.a. loden deuren) en uitvoerbaarheid programma's.
4. Cybersecurity: informatieveiligheid en AVG volgens de BIO-normen inregelen.
5. Onbenutte potentie: Appreciatie bij het AB waterschappen van impact digitale transformatie op primaire proces, de potentie van samenwerking op dit thema en de rol van hWh hierbij.
6. Verlies vertrouwen in hWh: Perceptie van te weinig toegevoegde waarde, kwaliteit en wendbaarheid.
7. Compliance Wet en Regelgeving.

De onderwerpen komen regelmatig terug op de agenda van het DB hWh en vertaling heeft plaatsgevonden in het jaarplan 2022 van hWh.

7. Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

Identiteitsgegevens				
Naam verbonden partij (VP)			Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant	
Vestigingsplaats			Breda	
Rechtsvorm			Gemeenschappelijke regeling	
Ingangsdatum			2010	
Portefeuillehouder			Peter van Dijk	
Bestuurlijke vertegenwoordiger			Peter van Dijk (lid bestuurlijke overlegcommissie)	
Verantwoordelijk directielid			Leo Smit	
Opdrachtgeversrol/accountmanager			Maaïke van Roij (Waterveiligheid)	
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol			Mark Peters (Concernstaf)	
Beleidsinformatie				
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)			Doelmatige bestrijding van de muskusrat en beverrat en het voorkomen van schade door deze soorten aan waterstaatswerken in het bijzonder.	
Bestuurlijk belang			Ieder waterschap wordt vertegenwoordigd door één lid van het dagelijks bestuur	
Deelnemende partijen			Waterschappen Brabantse Delta, De Dommel en Aa en Maas	
Relatie met programma			Veilig en bewoonbaar beheergebied	
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij			Voorkomen van schade aan waterstaatswerken door muskusrat en beverrat.	
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij			In de vergadering van 9 oktober 2015 heeft het AB van waterschap Aa en Maas ingestemd met een verlenging van de gemeenschappelijke regeling met minimaal 5 jaar.	
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			Ambtelijke overlegcommissie (Maaïke van Roij)	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			De waterschappen nemen ieder deel voor één derde (1/3). Dit geldt eveneens ten aanzien van de risico's.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 2.259.300	€ 753.100	€ 2.196.026	€ 721.479
2018	€ 2.315.350	€ 763.450	€ 2.283.225	€ 752.742
2019	€ 2.449.000	€ 808.000	€ 2.438.229	€ 782.509
2020	€ 2.523.500	€ 837.000	€ 2.507.528	€ 832.822
2021	€ 2.793.800	€ 862.100	€ 2.724.628	€ 838.294
2022	€ 2.825.500	€ 890.500	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 2.993.000	€ 895.833	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Tot en met 2010 droeg de provincie 82,883% bij (in 2010 was dit € 1.630.356). Voor de uitvoering van de regelingen Sociaal Statuut Overdracht muskusrattenbestrijding is in 2010 een afkoopsom van € 1,7 miljoen ontvangen van de provincie Noord-Brabant. Uit de afkoopsom is een voorziening gevormd waaruit de verplichtingen, die uit het Sociaal Statuut voortkomen, in de toekomst worden voldaan. Aangezien de accountant in 2020 heeft beoordeeld dat er inmiddels geen grondslag meer is voor de voorziening is - in overleg met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling - besloten de voorziening de komende 4 jaar (2021 t/m 2024) in te zetten voor de dekking van de kosten voor de tijdelijke uitbreiding van de formatie met 2 fte voor het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens".				
Ontwikkelingen verbonden partij				
In het verleden werden deze landelijke kosten verdeeld over de provincies en de waterschappen (via een bijdrage aan de Unie van waterschappen en de provincie). Muskus- en beverrattenbestrijding is vanaf 1 juli 2011 een wettelijke taak van de waterschappen. Dit betekent dat vanaf 2011 er geen bijdrage van de provincie meer is en komt ook het aandeel van de provincies voor rekening van de waterschappen. In 2015 heeft voor de eerste keer een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling plaatsgevonden. De evaluatie beslaat de periode 2010 – 2014 en geeft aan dat de bestrijding de afgelopen 5 jaar succesvol is verlopen en effectief is. In de evaluatie is tevens de systematiek van doorberekenen van overheadkosten betrokken. De conclusie van de wijze van doorberekenen van overheadkosten is dat deze navolgbaar en correct wordt toegepast. In de vergadering van 9 oktober 2015 heeft het AB van waterschap Aa en Maas kennisgenomen van de evaluatie en ingestemd met een verlenging van de gemeenschappelijke regeling met minimaal 5 jaar. In juni 2019 hebben de 21 waterschappen in Nederland besloten tot een strategie, waarbij de muskusrat wordt teruggedrongen tot aan de landsgrens- Het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens" is derhalve het nieuwe ijkpunt voor de bestrijding in Nederland. In 2034 willen de gezamenlijke 8 bestrijdingsorganisaties, verantwoordelijk voor de uitvoering van de muskus- en beverrattenbestrijding, hieraan voldoen. Om dit te realiseren moet het aantal velduren voor Brabant op jaarbasis op 30.000 uitkomen. Dit is omgerekend 1,25 velduur per kilometer water per jaar overeenkomstig het landelijk vastgestelde uitgangspunt. Vanaf 2021 is hiertoe een impuls gegeven door 2 extra fte in te zetten. Op termijn kunnen deze via natuurlijke afvloeiing weer afnemen, belangrijk hierbij is dat de neergaande lijn doorgezet kan worden, waardoor opverende en verborgen populaties geëlimineerd worden om zodoende richting de nuloptie te gaan.				

In 2021 zijn 4.519 muskusratten en 11 beverratten gevangen met een inzet van 29.444 velduren. In 2020 was het aantal vangsten 5.080 muskusratten en 9 beverratten met een inzet van 27.073 velduren. In 2019 was het aantal vangsten 5.098 tegen 26.490 velduren.

De noodzakelijk neergaande vangsttrend in relatie tot de landelijk vastgestelde strategische doelstelling van terugdringing tot de landsgrenzen in 2034 is hiermee in 2021 goed ingezet. Vanwege langdurig ziekteverzuim is de doelstelling van 30.000 velduren net niet gehaald in 2021. Normaliter zal het voorwaardelijk aantal velduren van 30.000 op jaarbasis gerealiseerd worden. Uit de resultaten van zowel vangsten als inzet aan uren blijkt dat we in Brabant op koers liggen in relatie tot de landelijke strategie.

Solidariteitsfinanciering muskusratten

Op verzoek van de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen van 14 juni 2019 heeft de Commissie Muskus- en Beverratten een advies opgesteld voor de financiering van het project "Terugdringen tot aan de landsgrens" op basis van solidariteit tussen de waterschappen.

De Ledenvergadering van de Unie heeft op 24 juni 2022 ingestemd met de solidariteitsfinanciering muskusratten. Dit betekent dat de kosten van de grens- en rivierbewaking volgens een verdeelsleutel verdeeld worden. De verdeelsleutel bestaat uit 50% gelijkelijk verdeeld over de waterschappen en 50% naar rato van de WOZ-waarde.

De solidariteitsfinanciering wordt vanaf 2023 stapsgewijs ingevoerd (25% in 2023, vermeerderd met 25% vanaf 2027 en vermeerderd met 50% vanaf 2031).

Net als al gehanteerd bij de bijdrage voor de landelijke kosten coördinatie en beverrattenbestrijding wordt ook de solidariteitsbijdrage door de Unie van Waterschappen direct in rekening gebracht bij de waterschappen. De solidariteitsbijdrage loopt derhalve niet via de GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant. De Unie van Waterschappen vergoedt de meerkosten van de rivier- en grensbewaking op basis van het aantal hiervoor ingezette uren. Deze vergoeding wordt verrekend met de GR Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant.

Beleidsmatige en financiële risico's

Alle lasten en baten die voortvloeien uit de regeling worden verantwoord in de jaarrekening van waterschap Brabantse Delta. Tevens wordt in de jaarrekening van Brabantse Delta een inhoudelijke jaarrapportage over de muskus- en beverrattenbestrijding opgenomen. Daarnaast wordt jaarlijks een separate begroting opgesteld en in de bestuurlijke overlegcommissie vastgesteld.

Er wordt, voor Brabant als totaal, voldaan aan de landelijk opgestelde normen (maximale vangst per km.), waarbij sprake is van een afdoende effect van bestrijding op de populatieomvang. Desalniettemin zijn er in West-Brabant gebieden die hier nog niet aan voldoen. Waakzaamheid blijft geboden om de vangsten niet te laten oplopen. Er is geen onaanvaardbare schade als gevolg van graverij c.q. vraat door de muskus- en beverratten.

8. Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB)
Vestigingsplaats	Breda
Rechtsvorm	Vereniging
Ingangsdatum	1928
Portefeuillehouder	Mario Jacobs
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Mario Jacobs Piet Sennema
Verantwoordelijk directielid	John Jansen (Beleid en Advies)
Opdrachtgeversrol/accountmanager	
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Mark Peters (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	De NBWB behartigt de gemeenschappelijke belangen van de waterschappen in de provincie Noord-Brabant
Bestuurlijk belang	• Bestuurslid (1 van de 4) • Stemrecht in de algemene ledenvergadering
Deelnemende partijen	Waterschappen Brabantse Delta, De Dommel, Rivierenland en Aa en Maas
Relatie met programma	Alle programma's
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	De behartiging van de belangen van de waterschappen vindt vooral plaats door: 1. Sterke en efficiënte (bestuurlijke) afstemming met partners; 2. Werk met werk maken: organisatie van cofinanciering op regionaal en landelijk niveau; 3. Beleidsmatige afstemming en gezamenlijke aanpak, zoals bijvoorbeeld het grondwaterbeleid; 4. Bij te dragen aan kennisontwikkeling t.b.v. de realisatie van waterdoelen door o.a. een samenwerking met de Universiteit van Utrecht (Centre for Water, Oceans and Sustainability Law) Natuurbeschermingswetgeving; 5. Participatie in het GroenOntwikkelfonds Brabant.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Continuering huidige koers.

Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			Ernest de Groot is aanwezig bij de bestuursvergaderingen van NBWB en tevens gemandateerd bestuurslid. De vertegenwoordiging in de diverse commissies is als volgt: NBWB/ZLTO: Ernest de Groot; NBWB/Brabant Water: Ernest de Groot; NBWB/BBL: Peter van Dijk; NBWB/NMO's: Peter Ketelaars.	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			De algemene ledenvergadering stelt ieder jaar op voordracht van het bestuur de contributie voor ieder lid vast op basis van de door het bestuur aangeboden ontwerpbegroting. Waterschap Aa en Maas betaalt 4/13 ^e deel van de totale contributie.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 75.000	€ 14.640	€ 75.000	€ 4.581
2018	€ 75.000	€ 4.581	€ 74.900	€ 3.775
2019	€ 74.900	€ 3.775	€ 74.900	€ 108.825
2020	€ 74.900	€ 108.825	€ 75.000	€ 47.311
2021	€ 75.000	€ 47.311	€ 75.000	€ 68.325
2022	€ 75.000	€ 68.325	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 116.000	€ 35.692	€ 119.395	€ 37.231
2018	€ 121.000	€ 37.231	€ 121.100	€ 37.231
2019	€ 121.000	€ 37.231	€ 68.416	€ 21.082
2020	€ 122.000	€ 37.538	€ 74.689	€ 23.012
2021	€ 122.000	€ 37.538	€ 128.203	€ 37.538
2022	€ 122.000	€ 37.538	Nog niet bekend	Nog niet bekend
2023	€ 122.000	€ 37.538	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Ontwikkelingen verbonden partij				
De voorzitter (dijkgraaf De Vet) en secretaris (secretaris-directeur Meuleman) van waterschap Brabantse Delta vervullen tot en met 30 april 2025 respectievelijk de rol van voorzitter en secretaris/penningmeester van de NBWB.				
In de bestuursvergadering van 2 december 2020 is het bestuur van de NBWB akkoord gegaan om met ingang van 2021 een samenwerking aan te gaan met de Universiteit Utrecht (Centre for Water, Oceans and Sustainability Law). Volgens afspraak wordt met prof. Marleen van Rijswijk een jaarlijks moment ingepland voor nadere toelichting over de samenwerking en een presentatie over een nader te bepalen onderwerp.				
Beleidsmatige en financiële risico's				
n.v.t.				

9. Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	De Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB Bank)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Ingangsdatum	1954
Portefeuillehouder	Peter Ketelaars
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Peter Ketelaars (vertegenwoordiger in AvA)
Verantwoordelijk directielid	Piet Sennema
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Pascal Reinaerds (Informatiestaf)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Mark Peters (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	De NWB Bank is een vooraanstaande financiële dienstverlener voor de overheidssector. Voor gemeenten, provincies, instellingen voor volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten. De NWB Bank financiert haar activiteiten op de internationale geld- en kapitaalmarkten op basis van een zeer sterke vermogenspositie en triple-A ratings van Moody's en Standard & Poor's. Doelstelling van de bank is het zo gunstig mogelijk en exact op maat aanbieden van de gewenste financieringen. Maatschappelijke relevantie, hoge kwaliteit, een sterke financiële positie en integriteit zijn de hoekstenen van het beleid van de bank.
Bestuurlijk belang	Middels algemene vergadering van aandeelhouders. Ieder aandeel A geeft recht op 1 stem, ieder aandeel B op 4 stemmen.
Deelnemende partijen	35 overheden (waterschappen, provincies en de Staat der Nederlanden)
Relatie met programma	Bedrijfsvoering
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Bij de NWB Bank kan het waterschap vreemd vermogen aantrekken tegen een gunstigere rente dan elders in de markt. Daarnaast ontvangt het waterschap jaarlijks een dividenduitkering, welke ten gunste komt van de exploitatie van het waterschap.

Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij			Actief participeren in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			n.v.t.	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Aandelenbezit: 627 aandelen A à € 115,- en 301 aandelen B à € 460,- (Totale aandelenuitgifte bedraagt: 50.478 aandelen A en 8.511 aandelen B, wat betekent dat Aa en Maas een aandelenbezit heeft van respectievelijk 1,24% en 3,54%). De nominale waarde van het aandelenbezit van Aa en Maas bedraagt € 210.565.	
Vermogen van de verbonden partij (in miljoenen euro's)				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 1.507	€ 92.907	€ 1.628	€ 85.495
2018	€ 1.628	€ 85.495	€ 1.706	€ 82.009
2019	€ 1.706	€ 82.009	€ 1.741	€ 94.464
2020	€ 1.741	€ 94.464	€ 1.827	€ 105.055
2021	€ 1.782	€ 105.100	€ 1.902	€ 94.117
2022	€ 1.902	€ 94.117	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij (in duizenden euro's)				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Resultaat na belastingen	Aandeel Aa en Maas (dividend)
2017	n.v.t.	n.v.t.	€ 122.500	€ 0
2018	n.v.t.	n.v.t.	€ 99.700	€ 315
2019	n.v.t.	n.v.t.	€ 94.500	€ 865
2020	n.v.t.	n.v.t.	€ 80.500	€ 707
2021	n.v.t.	n.v.t.	€ 121.000	€ 792
2022	n.v.t.	n.v.t.	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Ontwikkelingen verbonden partij				
Europese stresstest				
Vanaf november 2014 is het nieuwe Europese bankentoezicht onder auspiciën van de Europese Centrale Bank van kracht. Dit betekent dat alle Europese banken onder een Europees toezichtregime vallen. De Nederlandse Waterschapsbank heeft als significante bank voor het eerst deelgenomen aan de stresstest van de Europese Bankenautoriteit (EBA). De 2021 EU-brede stresstest is bedoeld om de veerkracht van Europese banken op extreme negatieve marktontwikkelingen gedurende een periode van drie jaar te beoordelen. De EBA-stresstest leidde voor de NWB Bank in het basisscenario tot een CET1- ratio (kapitaalbuffer) van 45,7% per eind 2023. Onder het ongunstige (adverse) scenario komt deze ratio uit op 37,8%. In beide scenario's voldoet de bank nog ruimschoots aan de minimale CET1-eis van 12,75% die bestaat uit de totale Pillar 1-kapitaalvereiste van 8%, de bankspecifieke Pillar 2-kapitaalvereiste van 2,25% en de kapitaalconserveringsbuffer van 2,5%. Ultimo 2020 bedroeg de CET1-ratio van de NWB Bank 46%.				
Begin 2022 heeft de Europese Centrale Bank als onderdeel van het jaarlijkse Supervisory Review and Evaluation Process (SREP) de kapitaaleis voor de NWB Bank opnieuw beoordeeld. De eis voor de bankspecifieke Pillar 2 kapitaalvereiste is daarbij vastgesteld op 2%. Deze eis geldt vanaf 1 maart 2022.				
Vorig jaar bedroeg de Pillar 2 kapitaalvereiste 2,25%. De totale SREP-kapitaaleis voor de NWB Bank				

bedraagt 10%. Dit is een optelsom van de totale Pillar 1 kapitaalvereiste van 8% en de Pillar 2 kapitaalvereiste van 2%. Als ook nog rekening wordt gehouden met de kapitaalinstandhoudingsbuffer van 2,5%, komt de totale kapitaaleis uit op 12,50%.

Per 31 december 2021 bedraagt de Tier 1-ratio 44,9% (per 30 juni 2022 is dit 42,3%). De kapitalisatie van de NWB Bank ligt dus substantieel boven de eis van de ECB.

Waterschapscommissaris

In een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders (BAVA) gehouden op 17 augustus 2017 is de heer drs. A.J.B. (Toon) van der Klugt benoemd tot commissaris van de Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB Bank) voor een periode van vier jaar. Met zijn benoeming tot commissaris vervult hij de vacature die is ontstaan door het aftreden van mevrouw A. (Albertine) van Vliet-Kuiper in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 april 2017. Toon van der Klugt is hoogheemraad van Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. In de AvA van 14 april 2022 is waterschapscommissaris Van der Klugt herbenoemd voor een periode van 4 jaar.

Leverage ratio

In verband met de kapitaaleisen onder Bazel III heeft de NWB Bank begin 2011 besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse nettowinst. Op grond van de aangekondigde minimale eis voor de leverage ratio per 1 januari 2018 van vooralsnog 3% wordt geen dividend meer uitgekeerd tot de bank aan deze minimumeis voldoet. Dit betekent dat de gehele nettowinst wordt toegevoegd aan de algemene reserves. De leverage ratio is ingevoerd om een grens te stellen aan de opbouw van een overmatige schuldpositie bij banken. De leverage ratio is een simpele aanvullende kapitaalmaatstaf die de balansomvang in verhouding tot het aangehouden kapitaal weergeeft, waarbij geen risicoweging van de activa plaatsvindt. Een leverage ratio van 3% houdt in dat een bank voor iedere € 100 miljard aan balanstotaal € 3 miljard eigen vermogen moet hebben. De leverage ratio van NWB Bank heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

Ultimo 2012: 1,6%
Ultimo 2013: 1,9%
Ultimo 2014: 1,8%
Ultimo 2015: 2,1%
Ultimo 2016: 2,3%
Ultimo 2017: 2,5%
Ultimo 2018: 2,6%
Ultimo 2019: 2,4%
Ultimo 2020: 2,5%
Ultimo 2021: 2,6%
Medio 2022: 2,4%

Ruime kapitaal- en liquiditeitsratio's

Op 27 juni 2019 is de vernieuwde Europese kapitaalverordening CRR II in werking getreden. Onderdeel hiervan is een aangepaste definitie van de leverage ratio voor promotional banks. Kortweg mag de bank de kredietverlening aan de publieke sector buiten beschouwing laten bij de berekening van de leverage ratio. Op basis van deze nieuwe verordening ziet de ontwikkeling van de leverage ratio er als volgt uit:

Ultimo 2019: 15,1%
Ultimo 2020: 13,2%
Ultimo 2021: 14,3%
Medio 2022: 8,0%

Hervatting dividenduitkering

De NWB Bank heeft over het boekjaar 2018 € 20 miljoen aan dividend uitgekeerd aan haar

aandeelhouders. De directie van de bank had hiertoe besloten in het vooruitzicht van de aangepaste verordening kapitaalvereisten. Onderdeel van de verordening is een proportionele berekening van de leverage ratio voor promotional banks. Daarmee zal de leverage ratio van de NWB Bank uitkomen op meer dan 10% en dat is ruimschoots boven de minimale eis van 3%. Hierdoor is er voor de bank geen noodzaak meer om de volledige winst, die over 2018 is vastgesteld op € 99,7 miljoen, aan de algemene reserves toe te voegen.

Na de hervatting van de dividenduitkering over 2018 heeft NWB Bank ook in de daaropvolgende boekjaren dividend uitgekeerd (2019: € 55 mln., 2020: € 45 mln. en 2021: € 50 mln.)

Halfjaarcijfers 2022

Afgelopen halfjaar heeft NWB Bank voor in totaal € 4,0 miljard aan maatschappelijke en duurzame kredietverlening verstrekt aan de Nederlandse publieke sector. Ondanks de onzekere geopolitieke en economische tijden, is de bank ook het afgelopen halfjaar goed in staat geweest zichzelf aantrekkelijk te financieren. De winst over de eerste zes maanden van 2022 is uitgekomen op € 80 miljoen (H1 2021: € 67 miljoen). Het balanstotaal eind juni bedraagt € 91 miljard (eind juni 2021: € 108 miljard).

De winst is voor een belangrijk deel gestegen door een positiever resultaat financiële transacties dat op zijn beurt komt door onder andere vervroegde aflossingen en looptijdverlengingen van leningen. Ook is het renteresultaat hoger uitgekomen en heeft net als in 2020 en 2021 de eerdere deelname aan de TLTRO vanwege de aantrekkelijke tarieven eveneens bijgedragen aan het winstniveau. Als bank die niet streeft naar winstmaximalisatie hebben we het gunstige tarief van de TLTRO de afgelopen jaren doorgegeven in nieuwe leningen aan klanten. Doordat deze leningen vaak een langere looptijd hadden dan de looptijd van het gunstige TLTRO-tarief, is er echter wel sprake van een verschuiving van resultaat in de tijd.

Vooruitzichten 2022

De bank verwacht in de rest van het jaar op dezelfde maatschappelijke en duurzame manier als in de eerste zes maanden te kunnen voorzien in de financieringsbehoefte van de Nederlandse publieke sector. De bank blijft terughoudend in het uitspreken van verwachtingen voor de nettowinst in 2022. Hoewel in het eerste halfjaar de oorlog in Oekraïne, en de doorwerking daarvan op de economie en internationale kapitaalmarkt, weinig tot geen negatieve impact op onze organisatie heeft gehad, is en blijft dit een onzekere factor. Ook kan vanwege de afhankelijkheid van eventuele verdere renteverhogingen door de ECB nog geen uitspraak gedaan worden doen over de bijdrage van de TLTRO aan de winst.

Personeelswisselingen

In de AvA van 16 april 2020 is Joanne Kellermann benoemd tot voorzitter van de raad van commissarissen van de NWB Bank. Joanne is benoemd voor een periode van vier jaar en volgt Age Bakker op, die per 16 april 2020 is afgetreden in verband met het bereiken van de maximale zittingstermijn van acht jaar. Tevens is Manfred Schepers door de aandeelhouders herbenoemd als lid van de raad van commissarissen.

In de AvA van 15 april 2021 is Maurice Oostendorp afgetreden als lid en vicevoorzitter van de raad van commissarissen van de NWB Bank. Hij heeft de maximale zittingstermijn van acht jaar bereikt. Verder is in de AvA Lidwin van Velden herbenoemd tot voorzitter van de directie van de NWB Bank voor een periode van vier jaar. Lidwin is sinds 2010 lid van de directie en sinds 2018 voorzitter. Frida van den Maagdenberg op haar beurt is herbenoemd als lid van de raad van commissarissen, eveneens voor een periode van vier jaar. Zij is sinds 2017 lid van de rvc en in het dagelijks leven lid van de raad van bestuur van het AMC en sinds de bestuurlijke fusie ook van het Vumc.

Oprichting NWB Waterinnovatiefonds

In de AvA van 16 april 2020 is besloten een revolverend fonds in te stellen van maximaal € 20 miljoen voor een periode van 10 jaar. Het fonds moet bijdragen aan het versterken van de innovatiekracht van de publieke watersector, door het verstrekken van risicodragend vermogen voor projecten met een hoog innovatief en daarmee (naar verwachting) risicovol karakter.

Evaluatie beloningsbeleid

In de AvA van 16 april 2020 is een besluit genomen over een evaluatie van het beloningsbeleid van de directie van de bank. Iedere 5 jaar wordt het beloningsbeleid van de statutaire directie geëvalueerd door de AvA. Hiervoor brengt een aandeelhouderscommissie advies uit aan de AvA en verzoekt de AvA het advies te volgen. De aandeelhoudersvertegenwoordiger namens Aa en Maas, de heer Ketelaars, heeft in de AvA als enige tegengestemd op dit voorstel (de vertegenwoordiger van waterschap De Dommel heeft zich van stemming onthouden). De reden om tegen te stemmen was procedureel van aard. Waterschap Aa en Maas had graag gezien dat er voldoende tijd was ingeruimd om voorafgaand aan de gevraagde besluitvorming in de AvA het eigen Algemeen Bestuur te kunnen consulteren over dit onderwerp. Vanwege de late verzending van de vergaderstukken voor de AvA was hiervoor echter nu geen tijd beschikbaar.

Het door de aandeelhoudersvertegenwoordiger van Aa en Maas afgegeven signaal is goed opgepakt door de voorzitter van de AvA. Afsproken is dat AvA-voorstellen voor herziening van het beloningsbeleid voortaan minimaal 2 maanden van tevoren worden verzonden zodat deze intern bij de aandeelhouders besproken kunnen worden. Deze afspraak is tevens gemaakt voor voorstellen tot statutenwijziging.

Directievoorzitter nieuwe president Europese belangenorganisatie voor publieke banken

Directievoorzitter van NWB Bank Lidwin van Velden is 1 juli 2022 gekozen als nieuwe president van de European Association of Public Banks (EAPB). De komende twee jaar gaat Lidwin zich actief inzetten voor de belangen van publieke banken en instellingen in Europa, in het bijzonder op het gebied van duurzaamheid.

De EAPB behartigt direct dan wel indirect de belangen van ongeveer 90 publieke banken en instellingen uit 17 Europese lidstaten en landen. Met een totaal vertegenwoordigde balansomvang van € 3.200 miljard en een marktaandeel van 15% vertegenwoordigt de EAPB een essentieel onderdeel van de Europese financiële sector.

Beleidsmatige en financiële risico's

Medio september 2021 heeft Moody's een update gegeven van de credit rating van NWB Bank. Hierbij heeft Moody's de rating van Aaa herbevestigd met een stable outlook.

Eind juni 2020 heeft Standard & Poor's (S&P) een laatste update uitgegeven waarbij de rating van NWB Bank is gehandhaafd op AAA met een stable outlook.

10.NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB)
Vestigingsplaats	Moerdijk
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Ingangsdatum	14 september 1994
Portefeuillehouder	Peter van Dijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Afgevaardigde AvA SNB: Peter van Dijk
Verantwoordelijk directielid	Peter Verlaan
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Bart Verberkt (Advies Zuiveren)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Mark Peters (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Het tot stand brengen van en het in stand houden van de duurzame exploitatie van een slibverwerkingsinstallatie voor de verwerking van zuiveringsslib dat in beginsel afkomstig is van waterschappen.
Bestuurlijk belang	Ieder aandeelhoudend waterschap benoemt een vertegenwoordiger die de belangen van het waterschap behartigt (stemrecht) in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). Waterschap Aa en Maas wordt in de AvA vertegenwoordigd door Peter van Dijk. Het geplaatste aandelenkapitaal van de NV bedraagt € 4.538.000 en is volledig volgestort. Aa en Maas is de grootste aandeelhouder met een aandelenbezit van 29,418%.
Deelnemende partijen	Waterschappen Aa en Maas (29,42%), De Dommel (26,46%), Brabantse Delta (22,56%), Vechtstromen (13,59%) en Scheldestromen (7,97%).
Relatie met programma	Schoon water
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verwerken van zuiveringsslib tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten met minimale emissies naar het milieu en maximale terugwinning van energie en grondstoffen.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	De aandeelhouders hebben in 2017 een gezamenlijke slibstrategie opgesteld, die in oktober 2017 door het AB van waterschap Aa en Maas is vastgesteld. De slibstrategie houdt op hoofdlijnen in dat de komende 10

	jaar in beginsel wordt vastgehouden aan de huidige route van SNB.			
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP	Er wordt regelmatig een Strategisch slibketenoverleg gehouden waarin Aa en Maas vertegenwoordigd wordt door Peter van Dijk en Peter Verlaan.			
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage	Er geldt een eenheidsprijs per ton ontwaterd zuiveringsslib, met beperkte aanvullende bepalingen over de kwantiteit van de slibaanvoer vanuit de aandeelhouders (een waterschap krijgt een afwijkende prijs in rekening gebracht indien een waterschap meer dan 5% afwijkt van de opgegeven slibprognose).			
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 75.898.000	€ 4.071.000	€ 58.562.000	€ 4.831.000
2018	€ 58.562.000	€ 4.831.000	€ 52.467.000	€ 4.323.000
2019	€ 52.467.000	€ 4.323.000	€ 51.966.000	€ 3.746.000
2020	€ 51.966.000	€ 3.746.000	€ 19.971.000	€ 30.333.000
2021	€ 19.971.000	€ 30.333.000	€ 18.038.000	€ 26.892.000
2022	€ 18.038.000	€ 26.892.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 32.672.000	€ 6.161.000	€ 35.110.000	€ 8.209.722 ¹⁾
2018	€ 29.308.000	€ 5.064.000	€ 36.605.000	€ 7.020.623
2019	€ 32.238.000	€ 6.144.000	€ 31.681.000	€ 5.567.006
2020	€ 31.703.000	€ 5.597.000	€ 33.580.000	€ 5.571.466
2021	€ 30.556.000	€ 5.522.000	€ 31.371.000	€ 5.731.000
2022	€ 29.671.000	€ 6.186.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
¹⁾ Het werkelijke aandeel van Aa en Maas over 2017 is inclusief een extra bijdrage van € 520.850 conform compromisvoorstel Stegeman over de kostenverdeling 2017.				
Solvabiliteitsratio				
SNB hanteert, nadat zij vanaf 2020 zorgt voor eigen financiering, een interne doelstelling van een solvabiliteitsratio die ligt tussen 30% en 40%. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de solvabiliteitsratio te zien.				
Ultimo	Verhouding EV/TV			
2017	92,4%			
2018	92,4%			
2019	93,3%			
2020	23,0%			
2021	40,1%			
Ontwikkelingen verbonden partij				

Investeringsprojecten

Eind 2013 is een eigen biologische afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) opgeleverd en opgestart, waarmee SNB haar afvalwater zelf kan verwerken. De AWZI bestaat uit een influenttank en twee reactoren die samen in de totale capaciteit van de zuivering moeten voorzien.

Vanwege de nodige aanloopproblemen heeft SNB besloten de biologische zuivering (AWZI) niet langer op de DEMON technologie te bedrijven maar de overstap te maken naar de terugvaloptie SBR ("Sequencing Batch Reactor"). Hierdoor zijn de vervuilingseenheden fors afgenomen. Om een stabiele bedrijfsvoering te garanderen dient de zuivering op enkele punten nog aangepast te worden en dienen proefinstallaties definitief gemaakt te worden. Eenmaal volledig werkzaam, zorgt de AWZI voor een verlaging van water- en luchtmissies en voorkomt ze de productie van gevaarlijk afval zoals ammoniak. SNB verwacht dat de werkzaamheden voor de ombouw naar SBR eind 2021 kunnen worden afgerond.

Tot en met midden 2014 werd via een stoommotorinstallatie duurzame elektriciteit geproduceerd uit zuiveringsslib. In 2014 is een deel van de installatie omgebouwd waarbij twee lagedrukstoomketels zijn vervangen door hogedrukketels en de stoommotor door een stoomturbine welke begin 2015 in bedrijf is genomen. Eind 2016 is een zogenaamde tegendrukturbine in bedrijf gesteld. Hierdoor is SNB nagenoeg energieneutraal gaan opereren.

Eind 2018 heeft SNB toestemming gekregen van de aandeelhouders voor de realisatie van een zonnepark. Het beoogde zonnepark bestaat uit circa 8.400 zonnepanelen, met een nominaal vermogen van ca. 2,365 MW, waarbij de panelen worden geplaatst op het achterterrein van SNB. Medio juli 2019 is het park in gebruik genomen.

Afzet vlieggas/terugwinning fosfaat

Reeds enkele jaren werd verwacht dat Ecophos een belangrijke partner is om fosfaat terug te winnen uit vlieggas. Echter eind 2018 gaf Ecophos aan meer tijd nodig te hebben om de vergunning rond te krijgen voor de bouw van een fosfaatfabriek. Om toch nu al fosfaat terug te kunnen winnen is SNB in het tweede kwartaal van 2019 gestart met de levering van vlieggas aan een in Nederland gevestigde kunstmestfabrikant. De vlieggas vervangt een deel van het fosfaaterts en ondergaat een chemische behandeling, zodat het fosfaat goed opneembaar wordt voor planten. In totaal kan SNB 20% van de totale vlieggasproductie afzetten.

Begin 2020 is de onderneming Ecophos failliet verklaard. In het eerste half jaar van 2020 heeft SNB samen met HVC en diverse technologiepartners nader onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van fosfaatterugwinning uit vlieggas in Nederland. Dit onderzoek toont aan dat in potentie terugwinning van fosfaat op grote schaal mogelijk is. In maart 2021 is een nieuwe pilot gestart om fosfaat terug te winnen uit vlieggas. De eerste resultaten zijn positief. Verder is er gewerkt aan de haalbaarheid van een Nederlandse fosfaatfabriek. Belangrijk voor de haalbaarheid zijn onder andere de vergunbaarheid, afzet van de producten/afvalstoffen en de werking van de techniek op grote schaal. Momenteel wordt in Duitsland op basis van dezelfde techniek als de pilot, een eerste fabriek in gebruik gesteld om op industriële schaal vanuit vlieggas fosforzuur te maken. Op dit moment heeft onze Duitse partner een aantal opstartproblemen in zijn fabriek, die men eerst wil oplossen. Men verwacht dat in de loop van 2023 de opstartproblemen verholpen zijn. Daarna komt een fabriek in Nederland dichterbij. In de Nederlandse situatie moet er echter wel een oplossing gevonden worden voor uitgeloopte assen. Onderzoek naar toepassing als bouw materiaal in de betonindustrie loopt, en zal later in 2022 resultaat moeten gaan opleveren. Naast deze nat-chemische techniek participeert SNB sinds het 1e kwartaal van 2022 ook in de ontwikkeling van een thermische techniek, waarmee uit vlieggas witte fosfor gemaakt zou kunnen worden. Verder heeft SNB nog een overeenkomst met een Amsterdamse kunstmestproducent voor het gebruik van fosfaat uit vlieggas direct in kunstmest, waarvoor enkele tientallen tonnen aan vlieggas per jaar worden gebruikt op dit moment.

Al met al geldt dat het terugwinnen van fosfaat niet eenvoudig is, maar dat de waterschappen zo snel mogelijk fosfaat willen terugwinnen. Dit is een gedeelde doelstelling van waterschappen, SNB en HVC.

Toekomstige strategie

In het najaar van 2016 is, onder begeleiding van een externe onafhankelijke procesbegeleider, gestart met het door de aandeelhouders gezamenlijk opstellen van een slibstrategie en toekomstvisie SNB. Vanuit het AB van waterschap Aa en Maas is een interne klankbordgroep ingesteld. In oktober 2017 heeft het AB ingestemd met de slibstrategie en toekomstvisie SNB. In hoofdlijnen komt het er op neer dat voor de periode 2017-2026 wordt vastgehouden aan de huidige verwerkingsroute van SNB.

In 2020 is door SNB een nieuw ondernemingsplan opgesteld, wat is vastgesteld in de AvA van 17 december 2020. Het ondernemingsplan beslaat de periode 2021 – 2026 en is voorafgaand aan definitieve vaststelling ook besproken met de individuele AB's (AB-vergadering Aa en Maas van 9 oktober 2020).

Uittreding waterschap Rivierenland als aandeelhouder

Waterschap Rivierenland is per 1 januari 2018 niet langer aandeelhouder van SNB. Om financieel nadeel voor de andere aandeelhouders te voorkomen blijft Rivierenland de komende jaren, onder dezelfde condities als ware zij aandeelhouder gebleven, slib aanleveren bij SNB.

Nieuwe kostenverdeling / Governance-aanpassingen / Eigen financiering

In 2018 heeft een bestuurlijke stuurgroep opdracht gegeven aan een ambtelijke werkgroep om met een onafhankelijke externe voorzitter te komen met een voorstel voor een nieuwe kostenverdeling.

Mede op verzoek van de stuurgroep en SNB zelf is de opdracht uitgebreid met een tweetal aanvullende onderwerpen. Het betrof het komen tot een voorstel voor aanpassingen in de huidige governance van SNB en een voorstel waarin SNB in de eigen financiering voorziet. Eind 2019 hebben alle individuele AB's van de vijf aandeelhoudende waterschappen ingestemd met een nieuwe kostenverdelingssystematiek (AB-vergadering Aa en Maas van 15 november 2019). Medio 2020 hebben de AB's van de aandeelhoudende waterschappen ingestemd met aanpassingen in de governance en met eigen financiering van SNB (AB-vergadering Aa en Maas van 3 juli 2020).

Toetredingsstrategie

In 2021 heeft SNB in overleg met de aandeelhouders een toetredingsstrategie voor nieuwe aandeelhouders opgesteld, welke is vastgesteld in de AvA van 3 juni 2021 (behandeld in AB-vergadering Aa en Maas 9 april 2021).

Vanuit het ondernemingsplan 2021-2026 wordt ingestoken op een verdere samenwerking in de afvalwater- en slibketen. Gezien de ontwikkeling in deze ketens wordt/is afstemming en samenwerking steeds belangrijker. Momenteel wordt 40% van de slibverwerkingsinstallatie (SVI) bezet door zuiveringsslib dat niet afkomstig is van de aandeelhouders van SNB. Het toetreden van aandeelhouders zorgt voor meer zekerheid en stabiliteit voor de huidige aandeelhouders, doordat het marktrisico ofwel onderbezettingsrisico grotendeels wordt gemitigeerd. De toetreding van aandeelhouders brengt de mogelijkheid met zich mee om de zeggenschap in SNB tussen de aandeelhouders onderling meer in balans te brengen. Meer aandeelhouders brengt wel met zich mee dat bij besluitvorming rekening gehouden moet worden met meer belangen dan in de huidige situatie.

De toetredingsstrategie gaat uit van a) eenvoud in de waardebepaling, b) gelijkwaardigheid in zeggenschap tussen aandeelhouders, c) gelijkwaardigheid in het delen van de verwerkingskosten en d) gelijkwaardigheid in het toetredingsaanbod voor elk waterschap dat wil toetreden tot SNB. De toetredingsstrategie is gebaseerd op een onderzoek van adviesbureau Rebel en is in

samenwerking met het Strategisch Ketenoverleg (SKO) tot stand gekomen. Voor de aandelen in SNB moet een eerlijke prijs betaald worden. Om de gelijkwaardigheid te bevorderen, gaat de toetredingsstrategie uit van verkoop van aandelen door de grootste drie aandeelhoudende waterschappen, waarbij het aantal toetredende aandeelhouders wordt gemaximeerd op twee. Hierdoor vindt een meer gelijkwaardige verdeling plaats in zeggenschap (zeggenschap = gelijk aan omvang aandelenbezit).

Toetreding nieuwe aandeelhouders

Na vaststelling van de toetredingsstrategie is een team samengesteld om gesprekken aan te gaan met een drietal potentiële nieuwe aandeelhouders. Inmiddels hebben de algemeen besturen van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en waterschap Limburg besloten om per 1 januari 2023 toe te willen treden als aandeelhouder in SNB. De bestuurlijke besluitvorming hierover bij de vijf huidige aandeelhouders vindt plaats in november 2022 (AB-vergadering Aa en Maas van 18 november 2022). Met de toetreding van de twee nieuwe aandeelhouders ontstaat de situatie dat SNB over enkele jaren, nadat lopende overeenkomsten met klanten/niet-aandeelhouders aflopen, alleen nog zuiveringsslib verwerkt voor haar aandeelhouders. Daarmee wordt het marktrisico ofwel onderbezettingsrisico gemitigeerd.

Onafhankelijke Raad van Commissarissen (RvC)

Een onderdeel van de governance-aanpassingen is het overgaan tot een volledig onafhankelijke RvC. Nadat op 17 december 2020 de heer Van den Heuvel is benoemd tot president-commissaris zijn begin 2021 twee andere onafhankelijke commissarissen gevonden. Het betreft mevrouw Raaijmakers en de heer Swinkels. De AvA heeft op 3 juni 2021 ingestemd met de voordracht van beide commissarissen. Dit betekent dat per 3 juni 2021 de RvC bestaat uit deze 3 onafhankelijke commissarissen. Tevens zijn per dezelfde datum de tot dan toe zittende commissarissen, waaronder DB-lid de Groot, afgetreden.

Duurzaam slibtransport

Baars Transport (Brabants slib) is al enige tijd volledig overgestapt op HVO brandstof (tweede generatie biodiesel). De vervolgstap is dat Jan Bakker Transport (slib Scheldestromen en Vechtstromen) overgaat. Op 1 januari 2021 is ook gestart met het transport van het zuiveringsslib van Vechtstromen op basis van HVO. Ook het transport voor externe klant wetterskip Fryslân (per 1 november 2021) en het slibtransport voor aandeelhouder Scheldestromen (1 januari 2022) is volledig over op HVO brandstof.

Beleidsmatige en financiële risico's

Nieuwe wet- en regelgeving

De toenemende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van o.a. klimaatverandering zorgt er voor dat SNB te maken krijgt met veranderende en complexere wet- en regelgeving. Belangrijke aandachtspunten zijn momenteel de Spoedwet Stikstof, het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) per 2023, discussie rondom ZZS, en CO₂ discussie. SNB volgt de ontwikkelingen in wet- en regelgeving, bewaakt de compliance, onderzoekt de mogelijkheden om milieuprestaties te verbeteren en is aangesloten bij belangenorganisaties. Meer specifiek wordt gewerkt aan een revisie van de milieuvergunningen waarin ook de Spoedwet Stikstof en andere wijzigingen worden betrokken. Er wordt onderzoek gedaan naar het verbeteren van het rendement van de wassers om te kunnen voldoen aan de strengere luchtmissie-eisen van het Bal. SNB participeert tevens in het onderzoek naar PFAS van het STOWA en is betrokken bij de discussie rondom CO₂ en afvalverbranding via de Vereniging van Afvalbedrijven.

De rijksoverheid zet fiscale maatregelen, zoals CO₂-heffing en afvalstoffenbelasting, steeds meer in om sectoren te dwingen bepaalde keuzes te maken. Vooralsnog is SNB vrijgesteld van bovengenoemde maatregelen. SNB lobbyt via belangenorganisaties voor passende fiscale maatregelen. Daarnaast is SNB proactief door haar activiteiten verdergaand te verduurzamen om mogelijke heffingen/belastingen in de toekomst te voorkomen.

Fiscale risico's

SNB is vrijgesteld van Vennootschapsbelasting en Omzetbelasting (BTW) voor de activiteiten die verricht worden voor de aandeelhouders. Hierover zijn afspraken gemaakt met de Belastingdienst. Deze afspraken kunnen wijzigen door o.a. nieuwe fiscale wetgeving en jurisprudentie, en veranderingen in activiteiten met mogelijk financiële gevolgen voor de aandeelhouders. SNB is zich hiervan bewust en voert daarom regelmatig overleg met de belastingdienst hierover.

Zoals aangegeven in de risicoparagraaf van de jaarrekening 2021 van het waterschap heeft de Belastingdienst de afspraken uit 2010 over de toepassing van de BTW-koepelvrijstelling per 1 januari 2021 opgezegd, waarbij de Belastingdienst heeft aangegeven dat onder bepaalde voorwaarden de vrijstelling gecontinueerd kan worden. SNB past vanaf 2021 deze voorwaarden toe. De Belastingdienst heeft aangegeven niet langer afspraken hierover schriftelijk te willen vastleggen in een vaststellingsovereenkomst, zoals in het verleden wel het geval was. Ook over 2022 past SNB deze voorwaarden toe. Het is nog onduidelijk of de Belastingdienst de handelswijze voor 2021 volgt. Het niet kunnen toepassen van de koepelvrijstelling over 2021 leidt tot een extra BTW-last bij de aandeelhouders over 2021 van € 1 miljoen.

De aandeelhouders en SNB hebben onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de BTW-druk voor de aandeelhouders hetzelfde te houden voor 2021 en de volgende jaren. Op basis van het onderzoek is besloten om de bestaande intensieve samenwerking tussen SNB en haar gezamenlijke aandeelhouders met betrekking tot de slibverwerkingsactiviteiten van SNB voor de aandeelhouders, verder te formaliseren. Daartoe zijn de bestaande samenwerkingsovereenkomst en de bestaande dienstverleningsovereenkomst aangepast om (nog) beter tot uitdrukking te brengen dat SNB en haar aandeelhouders met betrekking tot de slibverwerkingsactiviteiten als (fiscale) eenheid opereren.

Tekort aan verwerkingscapaciteit op korte termijn

Vanuit de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VvZB) is geconcludeerd dat er landelijk onvoldoende reservecapaciteit is om fluctuaties in slibproductie en slibverwerking op te vangen door onder andere het wegvallen van de Duitse markt, de krapte op de Nederlandse markt nog aanhoudt tot 2025, en er geen serieuze landelijke calamiteitenregeling is. Deze problematiek speelt al een aantal jaren. Ook SNB heeft hier last van. Om dit op te vangen heeft SNB een eigen calamiteitenregeling die voorziet in extra opslagcapaciteit, afspraken met andere verwerkers en afspraken met de provincie. Deze regeling is evenwel beperkt van omvang. Een structurele oplossing, waaronder een lange termijn landelijke calamiteitenregeling, dient door de waterschappen, verwerkers en provincie gezamenlijk tot stand gebracht te worden. De gesprekken hierover hebben succesvol plaatsgevonden en er zijn afspraken gemaakt over landelijke voorzieningen voor overloop van slib.

Landelijke voorzieningen overloop slib

In december 2020 heeft de Unie van Waterschappen (UvW) een definitief besluit genomen over het realiseren van een incidentencapaciteit. Vervolgens is door de UvW gewerkt aan het onderbrengen van de regiefunctie voor deze capaciteit bij AquaMinerals. SNB heeft een idee ingebracht bij UvW via de VvZB voor het realiseren van een MidMix-installatie op Moerdijk ter invulling van de incidentencapaciteit. Hierover wordt verder gesproken zodra de regiefunctie is geregeld.

Energiecrisis en inflatie

De in het najaar van 2021 ontstane energiecrisis en sterk gestegen inflatie in 2022 heeft ook voor SNB financiële gevolgen. Zo vallen naast de energie- en brandstofkosten zelf, ook de kosten voor grond- en hulpstoffen hoger uit door gestegen energieprijzen en marktprijzen voor chemicaliën. Ook de kosten voor de verwerking van reststoffen vallen hoger uit, doordat de gestegen energie- en brandstofprijzen grotendeels doorberekend worden aan SNB. Daarnaast verwacht SNB in 2022 vanwege de hoge energieprijzen geen SDE-subsidie meer te ontvangen op de eerder gedane duurzaamheidsinvesteringen.

SNB heeft voor het op- en afstoken van de verbrandingsovens aardgas nodig, alsmede om tijdens de verbranding de ovens op temperatuur te houden. Een mogelijk tekort aan aardgas kan daarom gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Een onderzoek naar een alternatief is opgestart. De verwachting is dat een alternatief niet voorhanden is. In dit kader is, via de Vereniging Afvalbedrijven, nogmaals het vitale belang van de slibverwerking in Nederland onder de aandacht gebracht van de minister van Klimaat en Energie.

11.Stowa (Stichting toegepast onderzoek waterbeheer)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Stowa (Stichting toegepast onderzoek waterbeheer)
Vestigingsplaats	Den Haag (cf statuten)
Rechtsvorm	Stichting
Ingangsdatum	1971
Portefeuillehouder	Peter Ketelaars
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Bestuurslid: Peter Ketelaars
Verantwoordelijk directielid	Peter Verlaan
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Rob Merkelbach (O&M)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Anja van Koningsbrugge (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Het ontwikkelen van kennis en het bevorderen van innovatie voor de gezamenlijke regionale waterbeheerders alsook het bevorderen van de implementatie van die kennis en innovatie. Door het werk van de STOWA moet de uitvoering van het waterbeheer beter en/of goedkoper kunnen plaatsvinden.
Bestuurlijk belang	Geen (Peter Ketelaars is bestuurslid op persoonlijke titel).
Deelnemende partijen	Alle waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat
Relatie met programma	Alle programma's
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Kennisontwikkeling & innovatie staan bij Aa & Maas hoog in het vaandel. De kennis die wordt ontwikkeld door STOWA wordt afgetapt en vertaald naar de eigen organisatie. Deels door een actieve inbreng in bestuur, commissies en werkgroepen, maar ook doordat STOWA co-financiert in projecten van Aa & Maas.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	STOWA heeft een belangrijke taak om het waterbeheer in Nederland te voorzien van adequate kennis op met name tactisch en strategisch niveau. Daarbij zien we dat nieuwe thema's als circulariteit, duurzaam grondwaterbeheer, opkomende stoffen, maar ook bijvoorbeeld Digitale Transformatie van ons water- en zuiveringsbeheer, de traditionele domeinen (watersystemen, keringen, keten) ontstijgen.

			Daarnaast zien wij een toenemende behoefte om, in lijn met de ontwikkelingen rond de Omgevingswet, op regionale schaal kennis te ontwikkelen op de waterthema's. Om bovendien de beperkte hoeveelheid middelen doelmatig te kunnen inzetten, verwachten wij dat de verschillende onderzoekslijnen binnen de nieuwe kennisprogramma's op transparante wijze worden geprogrammeerd, inclusief bijbehorende budgettering.	
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP			Deelname in programmacommissies: - Keringen: Hanneke Kloosterboer - Watersystemen: Rob Merkelbach	
Financiële gegevens				
Financieel belang/basis van de bijdrage			Wordt elke 5 jaar opnieuw bepaald bij een nieuwe strategienota. Op dit moment betaalt Aa en Maas 5,01%	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 6.522.101	€ 2.017.407	€ 5.726.530	€ 1.994.492
2018	€ 5.726.530	€ 1.994.492	€ 5.910.923	€ 2.942.109
2019	€ 5.910.923	€ 2.942.109	€ 8.677.262	€ 3.943.109
2020	€ 8.677.262	€ 3.943.109	€ 10.300.380	€ 9.190.803
2021	€ 10.300.380	€ 9.190.803	€ 9.627.949	€ 14.283.503
2022	€ 9.627.949	€ 14.283.503	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 8.524.000 (bijgesteld naar 10.025.000)	€ 397.666	€ 12.806.772	€ 397.666
2018	€ 8.327.000	€ 407.608	€ 14.177.275	€ 407.608
2019	€ 8.620.000	€ 421.874	€ 20.883.323	€ 421.874
2020	€ 24.121.000	€ 436.629	€ 21.991.578	€ 436.629
2021	€ 24.259.000	€ 442.305	€ 26.983.455	€ 442.305
2022	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
T.a.v. bovenstaande financiële gegevens dient het volgende opgemerkt te worden:				
- Op basis van inkomsten van derden aan projecten werd tot 2018 gedurende het jaar de begroting bijgesteld. In 2018 en 2019 is dit niet gebeurd. In 2020 en verder zijn in de begroting bijdragen van derden voor zover reeds voorzien wel meegenomen in de begroting - Naast de contributie dragen wij aan enkele projecten separaat bij. - De bijdrage van de waterschappen bedraagt normaliter de bijdrage van het voorgaande jaar verhoogd met een inflatiecorrectie en 1% ambitiestijging. Voor de bijdrage 2021 wordt de ambitieverhoging i.v.m. de coronapandemie niet toegepast. De inflatiecorrectie wordt gebaseerd op het inflatiecijfer (huishoudens) van het CBS van het voorgaande jaar. - Vreemd vermogen 2020: in 2020 is de post liquide middelen aanmerkelijk is gestegen. Belangrijke oorzaak daarvan is de (vooruit) betaling van de deelnemende partijen in de KennisImpuls WaterKwaliteit en het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium. Enige				

vertraging in beide projecten en daardoor vertraging in de betalingen aan opdrachtnemers is mede oorzaak geweest. Dit is vervolgens terug te vinden in de posten Reserve lopende verplichtingen/vastgezette budgetten en overlopende passiva.

Ontwikkelingen verbonden partij

De strategienota 2019-2023 Energie in Synergie is richtinggevend voor het werk van de STOWA. De vijf maatschappelijke thema's Veiligheid tegen overstromen, Klimaatadaptatie, Waterkwaliteit, de Energietransitie / Klimaatneutraliteit en de Circulaire economie, zijn deze periode leidend voor het werk van STOWA. In de werkwijze van de STOWA ligt de focus de komende jaren op

- Het versterken van de relatie met de achterban,
- Het slim kennis creëren met de juiste partners en
- Het implementeren van kennis en zorgen dat ervaringen worden gedeeld.

Beleidsmatige en financiële risico's

n.v.t.

12. Unie van Waterschappen (UvW)

Identiteitsgegevens	
Naam verbonden partij (VP)	Unie van Waterschappen (UvW)
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Ingangsdatum	1927
Portefeuillehouder	Mario Jacobs
Bestuurlijke vertegenwoordiger in verbonden partij	Mario Jacobs in ALV Plaatsvervanger in ALV: Peter Ketelaars
Verantwoordelijk directielid	Piet Sennema
Opdrachtgeversrol/accountmanager	Gerard Broers (Concernstaf)
Ambtelijk toezichthouder Concerncontrol	Anja van Koningsbrugge (Concernstaf)
Beleidsinformatie	
Openbaar belang (doelstelling, activiteiten en prestaties)	Behartiging van de belangen van de Nederlandse waterschappen op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsmede de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en het bepalen van gezamenlijke standpunten van haar leden en het verlenen van service aan haar leden.
Bestuurlijk belang	Stemrecht in de algemene ledenvergadering (evenredige vertegenwoordiging)
Deelnemende partijen	Alle Nederlandse waterschappen
Relatie met programma	Alle programma's
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Nationale en internationale behartiging van de waterschapsbelangen. Binnen de Unie ligt de nadruk op lobby, communicatie en regievoering over het beleidsthema regionaal waterbeheer. Daarnaast kennisuitwisseling en samenwerking op een veelheid aan onderwerpen.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	geen
Overige betrokkenheid overlegorganen bij VP	Deelname in commissie: CBCF Mario Jacobs CINTER Mario Jacobs CWK Peter van Dijk CWE Peter van Dijk CWS Ernest de Groot
Financiële gegevens	
Financieel belang/basis van de bijdrage	Contributie welke jaarlijks in de algemene ledenvergadering tegelijk met de begroting wordt vastgesteld.

			Bij ontbinding van de Unie zijn de waterschappen naar rato van contributiebetaling aansprakelijk voor eventuele tekorten na vereffening.	
Vermogen van de verbonden partij				
Stand 1-1-xxxx			Stand 31-12-xxxx	
Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
2017	€ 718.128	€ 11.110.405	€ 827.232	€ 11.453.239
2018	€ 827.232	€ 11.453.239	€ 924.709	€ 13.063.613
2019	€ 924.709	€ 13.063.613	€ 1.777.551	€ 13.208.925
2020	€ 1.777.551	€ 13.208.925	€ 1.993.366	€ 15.546.462
2021	€ 1.993.366	€ 15.546.462	€ 3.134.712	€ 23.517.682
2022	€ 3.134.712	€ 23.517.682	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Het resultaat van de verbonden partij				
	Begrotingstotaal	Aandeel Aa en Maas	Realisatietotaal	Aandeel Aa en Maas
2017	€ 9.355.166	€ 410.052	€ 14.125.379	€ 410.052
2018	€ 9.755.686	€ 418.421	€ 10.676.943	€ 418.421
2019	€ 9.985.769	€ 441.905	€ 16.531.665	€ 441.905
2020	€ 10.342.488	€ 460.371	€ 19.225.431	€ 460.371
2021	€ 10.657.900	€ 466.598	€ 17.570.471	€ 466.598
2022	€ 11.405.000	€ 489.863	Nog niet bekend	Nog niet bekend
T.a.v. bovenstaande financiële gegevens dient het volgende opgemerkt te worden:				
• Naast de contributie int de Unie ook onderstaande bedragen:				
	muskus/beverratten- bestrijding	contributie blad Het Waterschap (excl. BTW)	waarderingskamer	SIKB (excl. BTW)
2017	€ 54.972	€ 9.524		€ 5.000
2018	€ 71.898	€ 9.524		€ 5.000
2019	€ 69.614	€ 5.714		€ 5.000
2020	€ 72.566	€ 5.714		€ 5.000
2021	€ 72.613	€ 6.190		€ 5.000
2022	€ 90.547	€ 6.429		€ 5.000
• Vanaf 2017 worden de kosten voor de waarderingskamer separaat gefactureerd en niet meer in de begroting v/d Unie opgenomen.				
• Realisatietotaal 2017 is inclusief € 4.189.553 kosten waar extra opbrengsten van subsidies tegenover staan. Exploitatieresultaat voor bestemming bedraagt € 109.104				
• Realisatietotaal 2019 is inclusief € 7 miljoen uitgaven t.b.v. projecten waar een gelijk bedrag aan extra inkomsten op projecten tegenover staat. Exploitatieresultaat voor bestemming bedraagt € 852.842. Hiervan bedraagt 971.246 een incidentele bate als gevolg van herwaardering van het pand. Dit bedrag is toegevoegd aan een nieuw gevormde bestemmingsreserve ‘herwaardering pand’ om eventueel toekomstige waardedalingen te kunnen dekken.				
• Realisatietotaal 2020 is inclusief € 8,5 miljoen uitgaven t.b.v. projecten waar een gelijk bedrag aan extra inkomsten op projecten tegenover staat. Het bedrijfsvoeringsresultaat is € 215.816 positief. Hiervan bedraagt 300.000 vrijval diverse kortlopende financieringsprojecten welke als kortlopende schuld op de balans waren opgenomen. De exploitatiekosten zijn € 380.000 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere personeelslasten.				

- Realisatietotaal 2021 is inclusief € 7,7 miljoen uitgaven t.b.v. projecten waar een gelijk bedrag aan extra inkomsten op projecten tegenover staat. Het bedrijfsvoeringsresultaat voor bestemming bedraagt € 1.141.344 positief. Hiervan wordt € 623.899 veroorzaakt door onderbesteding op exploitatiekosten en op de programma's en € 517.445 betreft een incidentele bate als gevolg van herwaardering van het pand. Dit laatste bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'herwaardering pand' om eventueel toekomstige waardedalingen te kunnen dekken.
- Vanaf de begroting 2022 wordt voor indexatie van de Uniebegroting niet meer de consumentenprijsindex toegepast maar een combinatie van consumentenprijsindex (voor 25%) en loonkostenindex (voor 75%)
- In de begroting 2022 is nog geen rekening gehouden met de uitgaven die samenhangen met de gezamenlijke aanpak waterschapsverkiezingen. Deze worden separaat in beeld gebracht.

Ontwikkelingen verbonden partij

Speerpunten voor 2022

In 'Waterkracht' heeft het Uniebestuur in 2020 de strategische koers uitgezet. Daarin worden drie zwaartepunten geschetst: meer verantwoordelijkheid nemen voor de fysieke leefomgeving, het doorontwikkelen van publiek partnerschap en het werken aan een vitale vereniging. Deze zwaartepunten werken door in de begroting 2022. Specifieke aandacht gaat in 2022 uit naar:

- *Verankering en verdieping van het principe 'water en bodem sturend voor de ruimtelijke inrichting'*
De droogte en wateroverlast van de afgelopen jaren hebben laten zien dat de grenzen van het watersysteem zijn bereikt. De Unie wil met de waterschappen de balans in het watersysteem herstellen en zorgen dat de ruimtelijke functies en het gebruik daarop beter zijn afgestemd.
- *Lobby voor een bronaanpak in het kader van het verbeteren van de waterkwaliteit*
De waterkwaliteit voldoet op veel plaatsen niet aan de doelen van de Kaderrichtlijn water voor 2027. De afspraken die hierover zijn gemaakt zullen ook in 2022 weer veel aandacht vragen. Daarnaast is de Unie alert op het beleid ten aanzien van nieuwe stoffen. Een impasse zoals bijvoorbeeld bij de PFAS-problematiek moet worden voorkomen.
- *Realiseren van afgesproken doelstellingen voor hoogwaterbescherming*
De Unie zet in op een stabiele programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma met voorspelbare lasten voor de waterschappen, met aandacht wat dit betekent voor de solidariteit tussen waterschappen.
- *Ondersteunen van waterschappen op weg naar klimaatneutraliteit*
De Unie werkt mee aan de uitvoering van het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en het wegnemen van belemmeringen op het gebied van energieproductie en grondstofterugwinning door de waterschappen.
- *Het herijken van het internationale werk van de waterschappen*
De Unie rondt in 2022 de herijking van de visie voor Dutch Water Authorities af en start aan het vormgeven van de uitvoering hiervan.
- *Inzet op wettelijke verankering van de voorstellen tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen*
In 2022 wordt verder gewerkt aan de toekomstbestendige bekostiging van het waterbeheer en het wendbaarder maken van het belastingstelsel van de waterschappen, zodat deze blijvend aansluit bij de veranderende omgeving.
- *Vorbereiding waterschapsverkiezingen 2023*
Op 15 maart 2023 vinden de gecombineerde verkiezingen voor de Provinciale Staten en de waterschapsverkiezingen plaats. In 2022 worden de waterschapsverkiezingen voorbereid met o.a. de ontwikkeling van een stembulp en een communicatiecampagne.

- *Inwerkingtreding Omgevingswet*
2022 zal in het teken staan van de implementatie van de Omgevingswet en het bijbehorende Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Contributiestijging

De waterschappen hebben in 2019 afgesproken om tot en met 2023 de Uniebegroting te laten groeien om het Uniebureau financieel in staat te stellen om op de benodigde sterkte te komen. De grootste stap hierin is reeds gezet in de begroting 2020 (stijging 4% plus inflatie). Voor de jaren 2021, 2022 en 2023 was in dit kader een stijging van 1% plus inflatiecorrectie afgesproken. Doordat de extra contributiestijging is de afgelopen 2 jaar vooral opgegaan is aan tegenvallende kosten vanuit de CAO en pensioenpremies, is afgesproken om in 2022 en 2023 de contributie met 3% i.p.v. 1% extra te laten stijgen.

Daarnaast is omdat de Uniebegroting voor 75% uit personeelslasten bestaat, afgesproken om vanaf de begroting 2022 voor indexatie van de Uniebegroting niet meer de consumentenprijsindex toe te passen maar een combinatie van consumentenprijsindex (voor 25%) en loonkostenindex (voor 75%).

Beleidsmatige en financiële risico's

Alle waterschappen, m.u.v. Hoogheemraadschap van Delfland, hebben een garantstelling afgegeven aan de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) ten behoeve van een doorlopend kredietfaciliteit voor de Unie van Waterschappen (UvW). Het maximale bedrag waarvoor een waterschap aangesproken kan worden is 2 miljoen euro.

In de ledenvergadering van de Unie d.d. 16 oktober 2015 is afgesproken dat bij een eventuele aansprakelijkheidsstelling inzake het krediet het verhaalrecht (recht van regres) gebaseerd wordt op het aandeel in de reguliere contributiebijdrage. Het huidige aandeel van Aa en Maas in de contributie bedraagt ongeveer 4,5%.

Daarnaast is door de waterschappen begin 2017 een borgstelling afgegeven voor een lening ter herfinanciering van de hypothecaire lening van ruim 6 miljoen euro waarbij de Unie verdeelsleutel het aandeel per waterschap bepaalt.